ÇARŞAMBA
24
MAYIS
1939

İDARE YERİ
İstanbul Nuruosmaniye No 84
Telgraf: Yenisabah gazetesi
İSTANBUL.
Telefon — 20795
İkinci yıl — No. 379

YENİ SABAH

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

ABONE ŞARTLARI
Türkiye — Ecnebi
900 Kr. Seneliği 2400 Kr.
500 Kr. 6 aylığı 1250 Kr.
260 Kr. 3 aylığı 650 Kr.
90 Kr. 1 aylığı 350 Kr.
Posta ittihadına girmemiş memleketler için 26, 14, 7.5 ve 4 lira

HER YERDE
3
KURUŞ

Başvekil Mecliste Mühim izahat Verdi

Tahsisatımesture Nasıl harcandı ?

Refik Saydamın, Emekli General Kâzım Karabekir, Refik İnce, Berc Türker ve Emin Sazakın Suallerine Cevapları

Vekiller İçinde Hesabı Güç Verecek veya veremiyecek kimse yoktur

KABUL EDİLEN BÜTÇELER

Başvekil Refik Saydam Meclis kürsüsünde

Ankara, 23 (A.A.) — Bugün Büyük Millet Meclisinde Başvekâlet bütçesinin müzakeresi esnasında, Başvekil Doktor Refik Saydam, Başvekâleti alâkadar eden meseleler üzerinde sorulan bazı suallere cevaben aşağıdaki izahatı vermişlerdir:

— Müsaade buyurursanız, arkadaşlarımızın Başvekâleti alâkadar eden meseleler üzerinde sordukları, anlamak istedikleri bazı suallere cevap vereceğim.

Berç Türker ve Refik İnce, kanunların elyevm mevkii meriyette bu-

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

Ankara, 23 (Hususî) — Büyük Millet Meclisi bütçe müzakerelerine bügün de devam etmiştir. Bugünkü müzakerelerde Maliye Vekili ile İnhisarlar Vekili Ali Rana Tarhanın verdikleri izahatları müteakip Maliye Vekâleti Düyunu umumiye, Tapu, Kadastro Umum Müdürlüğü ve Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti bütçeleri kabul edilmiştir.

Dahiliye Vekâleti bütçesinin müzakeresi sırasında Heyeti Umumiye üzerinde bazı hatipler söz almışlar vaktin gecikmesi dolayısile bu mü-

(Sonu 3 üncü sayfada)

DANZIG MES'ELESİ

Danzigliler Hitlerin Emrini Bekliyorlar

20,000 Nazi Hücum Kıt'ası Neferi Spor Yapmak İçin (!) Danzige Gitti

Lehistan Hariciye Nazırı M. Bek

Varşova, 23 (A.A.) — Danzig nasyonal Sosyalist şeflerinden Andre, Danzigde söylediği bir nutukta demiştir ki:

«— Serbest şehir topraklarında harekete geçmek Danziglilere ait değildir. Bizim mukadderatımız Hitlerin elindedir. Hattı hareketimizi ancak o çizecektir.»

Müteakiben geçen günkü Kaltlof nâdisesinde ölen nasyonal sosyalist Grubnerden de bahsederek «Grübnerin katli cezasız kalmıyacaktır Fakat bunun zamanını ve vasıtasını tayin etmek Danziglilere ait değildir» demiş ve halkı Hitlerin kararlarına intizaren sakin kalmıya davet eylemiştir.

Buraya gelen haberlere göre Grubner yarın Kalthofa gömülecek ve cenaze merasiminde Danzig ayan reisi ile Nazi lideri birer nutuk söyliyeceklerdir.

Nazi hücum kıt'aları Danzigde

Danzig, 23 (A.A.) — Nazi hücum kıtalarına mensup 20 bin kişi şark

(Sonu 3 üncü sayfada)

Prostun Beyanatı

İstanbulun İmarı Hakkında Şehir Mütahassısının Yeni Fikirleri

Şehrimizde bulunan ve Belediye ile yeniden iki senelik bir mukavele ile bağlanmış bulunan Şehircilik mütehassısı Prost, dün bir muharririmize İstanbul hakkında müstakbel projelerine dair esaslı malûmat vermiştir. Profesör ezcümle demiştir ki:

«— Bugünlerde en fazla Taksim ve Eminönü ile meşgul olmaktayım. Taksim kışlasının Belediyeye geçmesi hususunda ötedenberi ısrar etmekte idim. Şehrin müstakbel güzelliği noktasından bu çok ehemmiyetli. Burada büyük bir konferans salonu, büyük bir tiyatro, Turing klüp, gazeteciler için modern iki klüp ve ayrıca Fransızların Palais destro dedikleri tarzda bir sergi binası inşasını derpiş ediyorum.

Ayrıca Boğaziçi de bizi esaslı şe-

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

Neşriyat Kongresi Münasebetile

Yazan: **Hüseyin Cahid YALÇIN**

Geçenlerde Ankarada toplanan neşriyat kongresi memleketin irfan hayatında büyük bir hâdise teşkil etti. Almanyada bulunmak münasebetile bu kongreye maatteessüf iştirak edemedim, müzakerelerinin ve faaliyetinin cereyan tarzını yakından göremedim. Fakat kongrede bulunan ve muhtelif düşünce tarzlarını temsil eden arkadaşlarla ayrı ayrı görüştüm. Bir nokta üzerinde birleşmeleri nadir vukua gelen bu fikir adamları bu defa kongreden memnuniyet beyan etmek hususunda tamamen müttefik idiler. Maarif Vekilini, işini yakından bilen, ciddiyetle çalışan ve amelî neticeler elde etmeğe ehemmiyet veren bir arkadaş sıfatile kabul etmişler ve onun bu ruh dairesindeki gayretlerine şahit olmuşlardı.

Siyasî hayatta biraz da gösterişe ve iyi mânasında, propagandaya ehemmiyet vermek tabiî addedildiği bir devrede yalnız zavâhir ile iktifa etmiyerek el attığı meseleyi gerçekten halletmeğe azmeylemiş mesuliyet sahibi bir devlet adamı görmek insanı cidden memnun eder.

Neşriyat kongresinde karar verilen hususlardan birçoğunun tat-

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu 3 üncü sayfada)

Komitacılar Peşinde

Yazan: M. Sıfır

Hayatının 15 senesini Makedonya komitacılarile boğuşarak geçiren Bursalı Ateş Ahmet Çavuşun harukulâde maceraları

Berlin Askerî Paktının Uyandırdığı Akisler

İtalyanın Tamamen Almanyanın Emrine Girdiği İddia Ediliyor

Berlin, 23 (A.A.) — Hususî membalardan öğrenildiğine göre İtalya, Alman - İtalyan ittifakının imzasından evvel kendi noktai nazarını müdafaa etmiş ve İngiliz - İtalyan Akdeniz anlaşmasının feshedilmemesinin mihver devletlerinin müşterek menfaatleri iktizasından olduğunda ısrar eylemiştir.

Filhakika bazı Alman şahsiyetleri, Hitlerin 28 nisan nutkunda Alman - İngiliz anlaşmasını feshetmek suretile aldığı vaziyete İtalyanın da açıkça ültihak etmesini ve İngiltere ile olan anlaşmasını fesheylemesini muvafık bulmuşlardı. Demek oluyor ki, şimdilik İtalyan noktai nazarı galip gelmiştir.

Son temaslar

Berlin, 23 (A.A.) — Dün öğleden sonra Hariciye Nezaretinde Kont Ciano ile B. Von Ribbentrop arasında yapılmış olan görüşme, bir saatten fazla devam etmiştir.

Görüşmeden sonra Kont Ciano, Mareşal Goering ile konuşmuş ve müteakiben B. Von Ribbentrop tarafından şerefine verilen ziyafette hazır bulunmuştur.

Pariste tefsirler

Paris, 23 (A.A.) — Bu sabahki ga-

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

İngiliz - Fransız - Sovyet Üç Taraflı Paktı

Üç Tarafı da Memnun Edecek Bir Formül Bulundu

Paris, 23 (A. A.) — Matin gazetesinden:

Dün akşam, Fransanın Cenevrede telkinlerde bulunduğu ve Halifaks'ın bunları Londraya götüreceği, Maiski'nin de Moskovaya bildireceği haber veriliyordu.

İyi malûmat alan mahfillere göre, bu telkinlerin esası şudur:

1 — Üç memleket, aralarından biri doğrudan doğruya taarruza uğradığı takdirde birbirlerini karşılıklı olarak garanti edeceklerdir.

2 — Sovyetler Birliği de Fransa ve İngilterenin yaptığı şekilde Polonya ve Romanyaya garanti verecektir. Bu garanti Varşova ve Bükreşle müzakere edilecektir.

3 — Fransa ve İngiltere, Sovyetlerin diğer devletlere yaptığı yardım taahhütlerini garanti edecek lerdir. Baltık devletlerini de istihdaf edebilecek olan teferruat bu ana prensip etrafında tesbit edilebilecektir. Dantzig umumî vaziyetini tetkik edecek olan üçler komitesinde bu noktaya **hiç şüphesiz temas edilecektir.**

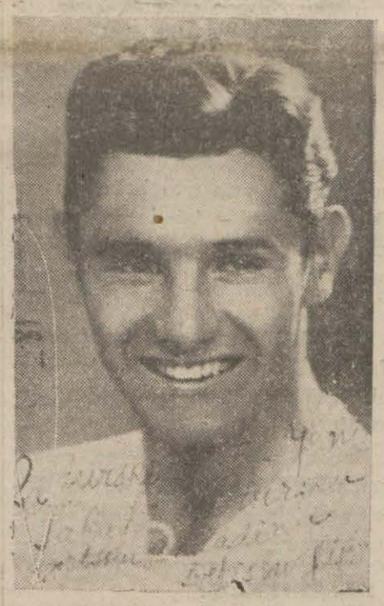

Yugoslavlar İngilizleri Nasıl Yendiler

Belgradda oynanan bu şayanı dikkat maçın tafsilâtını resimlerile birlikte beşinci sayfamızda bulacaksınız. Yukardaki resimde Yugoslavların ilk gol'ünü atan Glişoviç'in " Yeni Sabah „ için verdiği resmi görüyorsunuz.

Büyük Parti Kurultayının Ruznamesi

Ankara, 23 (A.A.) — Cümhuriyet Halk Partisi beşinci Büyük Kurulta-

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

Cümhurreisinin Teşekkürleri

Ankara, 23 (A.A.) — Riyaseti Cümhur Umumî Kâtipliğinden:

Reisicümhur İsmet İnönü, 19 mayıs idman bayramı münasebetile resmî makam ve kurumlarla kıymetli vatandaşlardan aldıkları tebriklerden dolayı samimî teşekkür ve karşılıklı tebriklerinin iblâğına Anadolu Ajansını memur etmişlerdir.

Halk İçin Bedava Plâj

Selimiye Plâjı yakında açılıyor

Belediye Reisliği, eskidenberi İstanbul halkı için bedava bir plâj yapmak ve bu suretle halkımızın yaz mevsiminde deniz ve banyo ihtiyacını parasız bir şekilde temin etmek üzere tetkikler icra etmekte idi.

Memnuniyetle öğrendiğimize göre bu tetkikler neticelenmiş, meccanî plâj inşası için derhal faaliyete bile geçilmiştir.

Yapılacak plâjın yeri Marmaranın en güzel bir mevkiinde Harem ve Salacık iskeleleri arasındaki çamlık mıntakadır. Esasen «teşcir» mıntakası olarak seçilen bu yerin alt tarafı kumluk ve en iyi bir plâj olmıya müsaittir.

Belediye; buradaki kum miktarını arttırmak için yeniden kum ve

(Sonu 3 üncü sayfamızda)

HER SABAH

Çocuk, Daima Çocuk...

Muhterem İstanbul mebusu Bayan Nakiye Elgün evvelki gün Millet Meclisinde nüfus siyasetimiz gibi çok hayatî bir mevzua temas ederek ezcümle dediler ki:

«Talihin babasını, anasını, herşeyini alarak bedbaht etmeğe çalıştığı yavruya:

— Sen Türk doğdun. Öksüz kalamazsın. Demeğe muhtacız. Çok çocuklu ailelere dağıtılacak olan ikramiye miktarı (50) liradan (30) liraya indirilmiş ve ancak (1933) yılı sonuna kadar tediyat yapılabilmiştir. Hayatta altı ve daha fazla çocuklu olanlara bir defaya mahsus olarak yapılan bu (30) lira yardım hangi derde deva olur?»

Memlekette şuurlu bir nüfus siyaseti takibi zamanı çoktan gelmiştir. Çok çocuklu ailelere yardım işini kökünden halletmeliyiz. Her gün aldığımız sayısız mektup bize bu hayatî meselenin maatteessüf kırtasiyeciliğin kötü bid'atleri arasında ehemmiyetini kaybettiğini anlatıyor.

Çok çocuklu ailelere yardım bir lûtuf, bir yardım olmaktan ziyade bir memleket borcudur. Yoksul yavrulara el uzatmak bir şefkat eseri değildir, bir yurd vazifesidir.

Çocuk, muttasıl çocuk, daima çocuk. Bilhassa sıhhatli ve faziletli çocuk. Türk vatanının en ziyade muhtaç olduğu kıymet işte budur.

A. CEMALEDDİN SARAÇOĞLU

Tefrika No100 Yazan : M. SIFIR

Müşkül Bir Vaziyete Düşmüş Bulunuyorduk

Ne Yapıp yapıp Cepaneleri Başka Bir Yere Nakletmeli idik

Ahmet çavuş, arabayı tarlanın ortasından geçirip Turşucu deresi istikametindeki münhat arazide saklamak üzere hareket ederken biz de tarlanın hemen kenarcığında olan bağ ile cepane sandıklarının bulunduğu çukur arasında postayı kurmuş ve sessizce, tıpkı karıncalar gibi işe koyulmuş, yirmi dakika sonra da, yeni sandıkları kardeşlerine kavuşturmuştuk.

Toplandığımız ağacın dibinde hem etrafı dinliyor, hem de fısıltı ile görüşüyorduk. Allah korusun, bağa bir baskın yapıldığı takdirde ne yapacağımızı düşünüyorduk. Mipavri'li, yine muhakemesini kaybetmişti. Hınçlı bir edâ ile:

— Ne yapacağız.. diyordu. Elbette vuruşacağız.

Şaşacaksınız bizim Hoca Bekire. Nasılsa bu akşam ciddileşmişti. Uslu, kâmil, düşünceli bir adam olmuştu. Vuruşmıya hiç te tarafdar olmuyor, cepaneleri düşünüyordu. Yaşlı başlı bir adam tavrile:

— Çocuk mu oldun be İbrahim.. diyordu. Bırak bu fikri. Vuruşmayı değil, cepanelere yer bulup taşımayı düşünelim.

Hepimiz Hoca Bekire uymuştuk. Düşünüyorduk. Fakat yerin yabancısı olduğumuz için bir şeye karar veremiyorduk bir türlü. Böylece çok acı ve ıztıraplı bir saat geçirdikten sonra, Ahmet çavuş, yanında Giritli bakkal Mustafa Efendi olduğu halde bağa gelmişti. İkisinin de yüzlerinden gam ve keder akıyordu, ikisi de yüzlerimize mahzun mahzun bakıyordu. Duramamış ve sormuştum:

— Söyleyin hele. Kötü bir haberle geldiğiniz besbelli işte. Ne yapacak isek bir an evvel başlıyalım.

Fakat, çavuş çok müteredditbulunuyordu. Yüzbaşı Mehmet Ali Bey olmadıkça bir iş yapılamıya cağını söylüyor ve bunda ayak diriyordu. Ne bizim ve ne de bakkal Mustafa Efendinin sözlerini dinlemek istemiyordu. Canım fena halde sıkılmıştı. Yüzbaşı burada yok diye topladığımız bu kadar cepaneyi düşman eline teslim edecek değildik ya?.. Elbette bir çaresine bakacaktık. Bakkal Mustafa Efendi, pek kat'i değilse de, vaziyette az çok tehlike olduğunu ve bağın da aranılması ihtimali bulunduğunu söylüyor. Ve:

— Gerçi düşman hafiyelerinin yanında, Zeki Beyi seven ve sayan Erenköyündeki karakolumuzun Türk taharrileri de var. Ve bunlar, berikileri atlatmıya ve buralardan uzaklaştırmıya da uğraşıyorlar amma, bilmem ki ne de olsa, bu gece değilse de yarın bu heriflerin bu taraflarda da gezip dolaşmaların dan çekiniyorum işte. Bence geceden istifade ile ne yapılacak ise yapılması daha muvafık ve daha ihtiyatlı bir hareket olur.

Sözlerini ilâve ediyordu.

Bakkal Mustafa Efendiyi haklı bulmuş, fikirlerine uymuştum. Artık çavuş ile görüşmeyi de zait bulmuştum. Kararım, ne olursa olsun cepaneleri bağdan kaldırmak ve emin bir yer bulup taşımaktı. Mustafa Efendiye sordum:

— Efendi kardeşim, burada biriken cepanelerin en son nereye götürüleceğini biliyor musun sen?

— Hayır ağam. Neye sordun bunu?..

— Biliyorum deseydiniz, hemen taşımıya başlamayı teklif edecektim. Mademki bir tehlike sezinlemişsiniz. Bence, eli kolu bağlı durmak, çavuş gibi cepaneleri kuru tevekküle bırakmak hiç te muvafık değil, Siz her hangi bir tehlikenin vukuuna ihtimal veriyor musunuz?

— Hem de yüzde altmış tehlike.

— Yüzde bir bile olsa, ihtiyatlı davranmak daha iyi. Bu civarda bunları saklıyacak bir yer bulamaz mıyız acaba?

— Bir değil, bin yer buluruz. Fakat, ne bileyim, baksana Ahmet çavuş pek razı değil bu işe.

— Mustafa Efendi, kardeşim, biz ne Yüzbaşıya itaatsizlik olacak ve ne de Ahmet çavuşun hatırı kırılacak diye bu sandıkları düşmana teslim etmeğe tahammül edecek adamlar değiliz. Gerçi emri veren, yolu gösteren Yüzbaşı Efendi amma, her tehlikeyi göze alıp bunları alan ve taşıyan biziz. Hem, Yüzbaşının böyle bir tehlike karşısında sözbirliği edip ihtiyatlı bir tedbir alışımıza darılacağını hiç ummuyorum ben. Çavuş yok yere vehme kapılıyor.

Bakkal Mustafa Efendi de bana uymuş, başbaşa verip düşünmeğe koyulmuştuk. Muhatabım, eldeki arabadan maada hemen çift beygirli dört araba daha bulabileceğini söylüyor, sandıkları da düşündüğü yerler olmazsa bile, her halde Nadir ağanın, çiftliğine kabul edeceğini vâdediyordu. Kararı vermiştik.

(Devamı var)

Sayfiye Yerlerinde Ucuzluğun Temini

Belediye, İstanbulluların bu derdini esaslı şekilde hal için harekete geçti

Bugün belediye reis muavini B. Lûtfi Aksoyun nezdinde bütün kaymakamlar bir toplantı yapıyorlar

Belediye reisliği; İstanbulluların «sayfiye derdi» ni esaslı bir şekilde halletmeği kararlaştırmış ve bu hususta icabeden tedbirlerin hemen tesbit olunarak tatbikata başlanması için hareketa geçmiştir.

Öğrendiğimize göre bu maksadla bugün bütün kaza kaymakamları belediye reis muavini B. Lûtfi Aksoy'un reisliğinde belediyede mühim bir toplantı yapacaklardır.

Toplantıda; sayfiye yerlerinde ucuzluğun temin, ev kiralarının indirilmesi ve buralarının süratle güzelleştirilerek temizliğin azamî bir şekilde tatbiki için alınması lâzımgelen tedbirler tetkik ve tesbit olunacaktır.

Bu meyanda tekmil sayfiye yerlerindeki gazino, kır kahvesi ve otellerle mümasil yerlerin tarifeleri de ince bir tetkikten geçirilecektir.

Sayfiye yerlerindeki ev, pansiyan gibi yerler de mevki, bina vaziyeti, oda ve kat sayısı, manzara, konfor ve istirahat bakımından muhtelif sınıflara ayrılacak her sınıf için mevsimlik bir azamî kira mikdarı tesbit olunacaktır.

ŞEHİR HABERLERİ

Okuyucularımız Diyor ki :

Sokağa akan lağımlara bir çare yok mu?

Davutpaşada oturan bir karimiz yazıyor:

Davutpaşa tramvay caddesinde Kasap İlyas camiine ait helânın lâğımları sokağa akmaktadır. Bundan başka ayni mahalde bir konağın lâğımı da yine caddeye taşmaktadır.

Bu sebeple yaz günlerinde civarda herkesi rahatsız eden bir taaffün husule gelmekte ve umumun sıhhati tehlikeye düşmektedir. Bu semtte oturan halkın bir çoğu alâkadar makamlara başvurmuşlarsa da henüz hiç bir netice çıkmamıştır. Bu lâğımlar bu şekilde ne zamana kadar sokağa akacaktır?

YENİ SABAH: Kariimizin bu haklı şikâyetinin nazarı dikkate alınacağını kuvvetle ümit ediyoruz.

Ölüm Kasdi İle Arkadaşını Yaralayan Genç

Dün Ağırcezada, Eğrikapıda vukua gelen bir kıskançlık faciasının muhakemesine bakıldı

Dün Ağır Cezada Behçet isminde bir genci, öldürmek kasdile yaralamaktan suçlu Hamdi isminde birinin muhakemesine bakılmıştır.

İddiaya göre Hamdi, karısını kıskandığı için bir gün Behçet ile Eğrikapıda kavga etmiş ve onra tabancasını çekerek onu vurmuştur.

Bilâhare Behçet ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmış ve tedavi olunmuştur.

Dünkü celsede evvelâ Yusuf isminde bir şahit dinlenmiştir.

Bundan sonra İzmitte bulunan Bayan Vedianın ifadesi okunmuştur.

Bu şahit kadın ifadesinde, bir gün pençere önünde otururken bir silâh sesi işiterek dışarıya baktığını ve Behçetin kanlar içinde yuvarlanmakta olup Hamdinin de kaçmakta bulunduğunu gördüğünü söylemiştir.

Hamdi, bilâhare polisler tarafından Balatta yakalanmış ve kıskançlık yüzünden bu işi yaptığını söylemiştir.

Bunadn sonra muhakeme, gelmiyen şahit Sabri ile diğer birinin dinlenmesi için başka bir güne talik olunmuştur.

BELEDİYEDE :

Vali Su fiyatlarının yükselmesini doğru bulmadı

Şehir Meclisince sulara zam yapılması hakkında makamı icraya verilen salâhiyet üzerine, bunu doğru görmiyen Vali B. Lûtfi Kırdar vaziyeti tetkike başlamıştır. Eski vaziyete icra için muktezi tedbirlerin alınmasına da başlanmıştır.

Mumaileyh, su fiatlarının arttırılmasını doğru görmemektedir.

Belediye reis muavini Çatal'caya gidiyor

Belediye Reis muavini Rifat Yenal Çatalcada vilâyete ait bazı işlerle, bilhassa Maarif ve yeni yapılacak Belediye santralı ile meşgul olmak üzere bugün Çatalcaya gidecektir. Rifat Yenala Maarif Müdürü Tevfik Kut da refakat edecektir.

Köprünün iki başındaki saatler

Şirketi Hayriye ile İstanbul Belediyesi arasında yapılmış olan mukaveleye nazaran Köprünün her iki tarafına saat konması şirket tarafından deruhte edilmişti. Köprünün Karaköy cihetinde saat vardır. Eminönü cihetine de saat konulması için faaliyet geçilmiştir.

Belediye, bu faaliyetin bir müddettenberi durmuş olması yüzünden şirkete faaliyete geçmesi için tebli yapmıştır.

"Yeni Sabah,,ın Bir Neşriyatı Ve Belediyenin Hassasiyeti

Mecidiye köyü tozdan ve pislikten kurtarılıyor

Belediye reisliğinin; neşriyatımız üzerine; icabeden mahzurların kaldırılması için hemen faaliyet ve tatbikata geçmesini takdirle karşılarız

Beyoğlu ve İstanbul halkının daimî bir mesire yeri haline gelen «Mecidiyeköyü» nde görülen çirkin ve nazarları tırmalıyan manzaralardan birkaç gün evvel bahsetmiş ve çirkef sularının yollara aktığı, bütün sokaklarının toz, toprak içinde yüzdüğü köyün bugünkü elim vaziyetinden kurtarılmasını belediyeden rica eden bir okuyucumuzun mektubunu da neşretmiştik.

Memnuniyetle öğrendiğimize göre İstanbul halkının en küçük bir şikâyet ve derdile en büyük bir dikkat ve ihtimamla alâkadar olan ve bilhassa gazetelerdeki halk dileklerini her gün muntazaman tesbit ve tetkik ettiren sayın vali ve belediye reisimiz «Yeni Sabah» ın bu neşriyatını da derhal lâyık olduğu ehemmiyetle karşılamış ve mahallinde yapılan küçük bir tetkikat mevzuu bahis şikâyetlerin haklı olduğunu göstermiştir.

Bunun üzerine; derhal icap eden mahzurların kaldırılması ve Beyoğlu'nun bu şirin köyünün tozdan, pislikten kurtarılması için lâzımgelen tedbirlerin ittihazına vessül olunmuştur.

Bu meyanda halen fer cumartesi ve pazar sulanmakta olan «Mecidiyeköyü» sokakları; Beyoğlu'nda olduğu gibi; her otuz beş metrede bir musluk yapılmak suretile daha güzel ve esaslı bir şekilde sulanacaktır.

Bu muslukların yapılmasına hemen başlanmıştır. Yirmi güne kadar tekmil musluklar yapılıp yerlerine takılmış olacaktır.

Yollara akan pis suların hepsi toplattırılarak münasip bir mahalle akıtılacaktır.

Bu maksadla da 500 liralık beton künk mübayaa edilmiş ve işe başlanmıştır.

Diğer taraftan belediye reisliği; «Mecidiyeköy» ündeki bütün kır kahvelerinin esaslı bir şekilde ıslahı için harekete geçmiş ve kahvelerdeki gözü tırmalıyan çirkinlikler kaldırılmıştır.

Hem Mecidiyeköyünün güzelleştirilmesi hem de halkın ve ziyaretçilerin sıhhatlerinin korunması bakımından verilen bu kararların derhal tatbikine başlanması bütün köy halkını memnun etmiştir. Biz de bu memnuniyete büyük bir sevinçle iştirak eder ve bu hususta gösterilen hassasiyet ile faaliyeti takdirle karşılarız.

Dereye Uçan Otomobil

Bir hususî otomobil İstinye doku civarırda denize yuvarlandı

Galatada Olimpiya otelinde oturan Alman tebaasından Pilaşo isminde birisi, iki arkadaşile birlikte gece yarısından sonra bir Boğaz gezintisi yapmak istemiş, 33909 numaralı kendi otomobili ile yola çıkmışlardır.

İstinye Dok Fabrikası önünde otomobilin akümülâtörü boşaldığından lâmbalar kararmış, yolu görmiyen Pilaşo yanlış bir manevre neticesinde arabayı dereye yuvarlamıştır.

Sukut neticesinde otomobil hasara uğramış, fakat içindekilere birşey olmamıştır.

Kurbalı dere lâğımdan kurtuluyor

Kurbalı dereye akan lâğamların temizlenmesi için inşasına karar verilen sıhhî çukurların inşası (3) bin liraya ihale olunmuştur.

İtfaiyede revir yapılıyor

İstanbul İtfaiyesinde efrada ait müstacel vak'alar için 12 yaatklı bir revir yapılması kararlaştırılmıştır.

★ İtfaiye mektebinde imtihanlar başlamıştır. Bugünlerde bitecek olan imtihanların neticesinde talebeye meraismle diploma verilecektir.

TAKVİM

24 Mayıs 1939 Çarşamba

Hicri: 4 Rebiülâhir 1358
Rumi: 11 MAYIS 1355

Ruzı hızır: 19

Doğu saati: 4,34
Öğle : 12,10 — İkindi : 16,09
Akşam: 19,27 — Yatsı : 21,22
İmsak : 2,23

Şakaya Kurban Giden Genç

Florya plâjında yapılan bir latife bir hayata mal oldu!

Sirkecide Hocapaşada oturan Yako isminde bir genç, evvelki gün Floryada denize girmiş ve arkadaşlarile «Boğulma taklidi» yaparken suların arasında kaybolup ölmüştür.

VILAYETTE :

Vali Muavini

Vali muavini Muzaffer Akalın dün tetkiklerde bulunmak üzere Şileye gitmiştir.

IKTISAT İŞLERİ :

İş mümessilleri

İş dairesi İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasını da İş kanununun şümulü dairesinde görerek mevzubahs kanun mucibince ve oda namına 4 mümessil seçilmesi için tebligat yapmıştı. Bunun üzerine dört mümessil seçilmiştir.

Seçmede mümessillerin yaş, kıdem ve tahsili dereceleri nazarı itibara alınmıştır.

Taksim bahçesindeki inşaat

Taksim bahçesinin methal ve büfe ve helâ inşaatı bittikten sonra haziran sonunda bahçe açılacaktır.

Kolonyacılar bugün toplanacaklar

İnhisarlar idaresi yeni imal ettiği limon çiçeği kolonyasını dün satış paazrlarında satılığa çıkarmıştır. Hakikî 80 derece ve yarım kiloluk şişeler içinde 100 kuruşa satılan bu kolonya piyasadaki ticarethanelerden daha ucuza satılmktadır. İnhisarlar idaresi ispirtoyu kendi istihsal ettiği için kolonyayı da daha ehven fiatla mal etmektedir. Bu sebeple şehrimizdeki kolonya âmilleri bu vaziyetten zarardide olmamak için icap eden tedbirleri almak maksaidle bugün Sanayi Birliğinde bir toplantı yapacaklr dır.

POLİTİKA

Mihver siyasetinin hususî bir mahiyet alması

Kont Ciano Berlinde, İtalyan - Alman siyasî ve askerî ittifak muahedesini imzalamıştır. Bu ittifakın imzasile mihver devletleri şimşimdiye kadar devam eden fiilî teşriki mesailerini hususî bir mahiyet altında toplamıya karar vermişler ve bu yolda harekete geçmişlerdir. Her iki memleket arasındaki bu teşriki mesai İtalyan Başvekilinin iki buçuk sene evvel kendisini Almanyaya takarrübe sevkeden hareketi müteakip meydana gelmiş, ve temellerini 1936 senesi sonbaharında vücude getirmişti. Şimdi bu paktın imzası, diplomasi tarihinin son asırlara müteallik kısımlarının tetkiki 19 uncu asır nihayetine doğru teşekkül eden ittifakı müsellesin meydana gelmesine benzemektedir. Hakikaten İtalya, o devirlerde de siyasî sahada memnuniyetsizlik gösteriyor ve tatmin edilmediğini ileri sürüyordu. Ezcümle Paris ve Londranın Tunus ile Mısırdaki yani Akdenizdeki faal hareketlerinden hoşnutsuzluk göstererek Avusturyaya yanaşmış, fakat bütün bu teşriki mesai devresinde Merkezî imparatorluklarla olan birleşmesinden bir menfaat elde edememişti. Nihayet 1915 te, İtilâf devletlerinin yanında, harbe iştirak etmeyi, menfaatlerine daha uygun bulmuştu.

Bugün ise İtalya, yeni baştan Avrupanın merkezine takarrüp etmiş ve Avusturyayı da sinesine ilhak eden Almanya ile birleşmek yolunu tutmuştur. Halihazır siyasetinde de İtalya, Paris ve Londranın sulh cephesindeki ve Akdenizdeki statükoyu muhafazası emellerinden hoşnutsuzluk göstererek Berlin ile anlaşmayı münasip görmüştü.

Yalnız burada, her iki ittifak arasında bir mukayese kendisini faydalı gösterir. Umumî Harpten evvel Romayı Merkezî Avrupaya bağlıyan muahede İtalyanın daha ziyade tedafüî bir vaziyet almasını imkân kılacak şekilde derpiş edilmişti. Ve bu vaziyeti de Romaya 1914 senesinde, merkezî imparatorluklar zümresine karşı vermiş olduğu taahhütlerden kaçınmak imkânlarını ve yine müzakere ihtimallerini bahşeden bir mahiyet göstermişti. Halbuki bundan canı yanan Almanya, şimdi arkadaşı İtalya'yı, kendisine çok sıkı hükümlerle bağlamıştır. Bugünkü askerî ve siyasî ittifak her iki âkit tarafı, her türlü ihtimalât karşısında birleştirmekte ve bu arada Almanyanın askerî kudreti hâkim bir rol oynamaktadır.

Şimdi bu paktın umumî sahadaki neticelerine bakılacak olursa, bu anlaşma yeni bir mesele ortaya çıkarmamıştır. Yalnız burada dikkat edilecek bir nokta vardır, o da şudur: Geçen 8 mayısta, Milânoda neşredilen resmî tebliğ İtalyan ve Alman hükûmetlerinin aralarındaki münasebetleri siyasî ve askerî bir pakt ile kat'i şeklinde tesbite karar verecekleri zaman, İtalyan matbuatı bu siyasî vesikanın haziran bidayetinde imzalanacağını haber vermişti. Bugünkü vaziyette ise bu imza keyfiyeti muayyen müddetten iki hafta evvel vukua gelmiştir. İşte bu imza meselesinin ilerletilmesile, mihver iki devleti demokratik cephenin sulh sahasında yeni bir zaferinin husule gelmesinden mütevellit yüksek manalı ifadenin ortaya koyduğu müsbet neticelere karşı bir cevap vermek istemişlerdir.

Diğer taraftan Almanya, Roma ile yaptığı bu sıkı teşriki mesaiden sonra İngiltere ile İtalyanın arasındaki münasebatın da değişmesini istemiş sayılabilir. Zira şimdiye kadar her iki devlet beyninde, İngiltereye karşı takip edilen siyaset oldukça değişik bir manzara arzetmekte idi. Bu sebeptendir ki, İtalya, bu ittifakın meydana koyduğu mecburiyetler dolayısile İngilizlerle olan anlaşmasını da feshetmek zaruretinde kalacaktır. Çünkü bundan sonra Roma ile Berlinin takip edecekleri siyaset, biribirlerinin ayni olacaktır. Mihver devletleri bu pakt ile, ne gibi bir gaye takip etmek isterlerse istesinler, karşılarındaki sulh cephesi her gün daha kuvvetle yer tutmakta ve istikbalde mihver devletlerinin de yüksek insanî manasını anlamıya mecbur olacakları bir siyaset takip etmekte berdevamdır.

Dr. Reşad SAGAY

SON HABERLER

Berlin Askerî Paktının Yarattığı Akisler

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)
zetelerin tefsirleri:

Gazeteler, İtalyanın tamamen Alman vesayeti altına girdiğini müşahede ve tesbit ediyorlar.

Le Jour gazetesinde Bailby diyor ki:

«Çözülmez birlik, doğru, fakat bu birliğin şefi Mussolini değildir.

Uzun müddet İtalyan milletini sevk ve idare eden zatı, harpten sonra çok aşağı seviyeye düşmüş olan bu milletin mükemmel kalkınmasının mesulü ve senaya lâyık âmili olarak seyrettik. Şimdi ise Duçenin Führer'e tâbi olmasının ne dünya barışı namına bir terakki, ne de İtalya hesabına bir şeref teşkil edemiyeceğini söyliyemiyecek vaziyetteyiz.»

Bergama Kermesi

Bergama, 23 (A. A.) — Üçüncü Bergama kermesi bugün merasimle ve İlbay vekilimiz B. Cavit İnderin hitabesile açıldı. İlbay, hitabesinde «Hâli sıhhatte olan insanların zevk ve neş'e hakkı olduğu gibi zinde olan milletlerin de eğlenmek hakkıdır. Bu hakka en lâyık olan da Türk milletidir» demiştir.

Bunu Parti Başkanımız B. Hamdi Arıkan'ın hitabesi arkaladı. Bu hitabeler halkın coşkun ve neş'eli tezahuratı ile tarihî, içtimaî hareketin bir ifadesi olan Bergama kermesine iyi bir canlılık verildi. Muzika ve davul sesleri arasında mor kırmızı cepkenlerile yurt dağlarından akıp gelen efelerin saf ve temiz yüzlerini görmeğe gelen şehir halkı kermes meydanında eski tarihi canlandırıyordu.

Bergama kermesi bir hafta sürecektir.

Büyük Parti Kurultayının Ruznamesi

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)
yı 29 mayıs pazartesi günü saat 10 da Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında açılacak ve takriben bir hafta devam edecektir.

Kurultay Millî Şef İsmet İnönünün bir beyannamesile mesaisine başlıyarak ve yine değişmez genel başkanın bir nutku ile kapanacaktır.

Kurultaya 417 Parti mebusu, 211 i vilâyetlerden gelecek delege ve 3 ü Partiye bağlılık muamelesi bitirilmiş olan hükmî şahsiyet sahibi Zonguldak maden mühendisleri birliği, Harp Malûlleri Cemiyeti ve Ankara Tiftik Kurumunun birer mümessili olmak üzere 631 delege iştirak edecektir.

Kongrenin ruznamesi şudur:

1 — Değişmez Genel başkan veya vekili tarafından Büyük Kurultayın açılışı,

2 — :

a - İki başkan vekili, altı sekreter seçimi,

b - Değişmez genel başkanın söylevi «veya okutturacakları bildirik»

c-On beşer üyeli program-Tüzük, Hesap ve yirmi beş üyeli Dilek komisyonlarının seçimi,

ç - Program, Tüzük projeleri ve Hesap hülâsaları ile dilekler hakkında genel sekreterlikten gönderilen tezkerelerin okunması ve komisyonlara havalesi,

3 — Büyük Kurultay komisyonlarınca incelenip umumî heyetin müzakere ve tesvibine arzolunan işler.

4 — Genyönkurul üyelerinin seçimi.

5 — Büyük Kurultayca Partiye verilen yeni istikamet hakkında değişmez genel başkanın söylevi, «Bu söylev yerine değişmez genel başkan Büyük Kurultay kapandıktan sonra bir beyanname nesredebilir.

Danzig Meselesi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
mıntakası spor şampiyonluk müsabakalarını yapmak üzere 9 haziranda Danzige gelecektir.

Bu münasbetle Förster ve Lutze birer nutuk söyliyeceklerdir.

Bek, Rumanya elçisile görüştü

Varşova, 23 (A.A.) — Polonya hariciye Nazırı Beck, Rumanya Büyük Elçisini kabul ederek uzun müddet görüşmüştür.

Kudüste Yeni Tedhişler

Kudüs, 23 (A. A.) — Mahpus bulunduğu Palmir'den yakınlarda kaçarak Arabistana iltica eden Arap şeflerinden Arif Abdülrazik, söylendiğine göre, silâhlı bir çetenin başında Maverayüşşeria hududunu geçmeğe muvaffak olmuştur.

Diğer taraftan, bu sabah Tel - Aviv civarında bir tedhişçi tecavüz vak'ast olmuş ve altı kişi öldürülmüştür.

Gafenko Geliyor

Bükreş, 23 (A. A.) — Romanya Hariciye Nazırı Gafenkonun Ankarayı 9 haziranda ziyaret etmesi muhtemeldir.

Gafenko - Karkoviç temasları

Belgrat, 23 (A. A.) — Gazeteler, Hariciye Nazırı B. Markovitch'in Romanya Hariciye Nazırı B. Gafenco ile yapmış olduğu görüşmeden sonra Belgrada avdet etmiş olduğunu haber vermektedirler.

B. Markovitch, beraberinde görüşmelerde hazır bulunmuş olan Romanyanın Belgrat sefiri B. Cadere olduğu halde Mirc del Batran adındaki Romen gemisi ile avdet etmiştir.

Bulgaristanda çekirge afeti

Sofya, 23 (A. A.) — Birkaç gündenberi Bulgaristanın şark ve cenup mıntakaları çekirge hücumuna uğramış bulunuyor. Bulut halinde gelen ve ekinlere inen bu muzır hayvanlara karşı mücadele için asker ve mektepliler seferber edilmiştir.

Çekirgelerle birlikte ayni mıntakaya üç bin kadar da leylek akın etmiştir. Leylekler, insanların bu âfete karşı mücadelesine mühim surette yardım etmektedir.

Halk için Bedava Plâj

(Baştarafı 1 nci sayfada)
çakıl dökmiye başlamıştır. Burası taşlarla tahdit edilecek ve bu suretle bir havuz haline getirilecektir.

Bu güzel teşebbüsün bir an evvel mevkii tatbike konularak plâjın mevsim geçmeden açılması için çalışan Belediye Reisi muavini B. Lûtfi Aksoy, dün yanında Üsküdar kaymakamı B. İhsan olduğu halde İhsaniye sahiline giderek plâj mevkiini gezmiş, başlanan faaliyeti tetkik etmiştir.

Floryadan daha güzel ve müsait bir yerde kurulan bu plâjda ayrıca deniz sporları için de bir kısım ayrılması kararlaştırılmıştır.

Bu karar cümlesinden olarak evvelâ büyük bir atlama ve spor iskelesi inşasına başlanmıştır. Burada denize girecekleri her türlü kaza ihtimalinden kurtarmak için bir sıhhat memuru ile bir can kurtaran âleti ve ecza dolabı da bulundurulacaktır.

Şimdilik plâjda barakalar yaptırılmıyacak ve herkes açıkta soyunacaktır.

İlerice tahsisat bulunduğu takdirde soyunma barakaları da derhal inşa olunacaktır. Plâjin ismi «Selimiye halk plâjı» olarak tesbit olunmuştur.

Diğer taraftan Belediye Reisliği denizle çevrilen İstanbuldaki tekmil halkın tabiatın bu lûtfundan istifade ederek sıhhat ve çeviklik kaynağı olan deniz banyosuna en fakir kimselerin bile alışması için, muhtelif sahillerde müteaddit meccanî plâjlar yapacaktır. Bu suretle Selimiye halk plâjını ileride yeni ve diğer plâjlar takip edecektir.

Neşriyat Kongresi Münasebetile

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)
bik kabiliyeti olacağını bu müzakerelere iştirak eden ve encümenlerin temennilerini bilen arkadaşlar ümit ediyorlardı. Bu ümitlerin birbiri ardınca tahakkuk ettiklerine şahit olmak hakikaten memleketin kültür hayatında feyizli bir inkişaf mukaddemesi teşkil edeceğinde şüphe edilemez.

Benim bir noktaya zihnim ilişti kaldı. İhtimal ki kongre müzakereleri esnasında, yahut encümenlerde bu meseleye temas edilmiş ve münasip bir hal çaresi düşünülmüştür. kat, dediğim gibi, kongrede hazır bulunamamış olmak, bu hususta karanlıkta kalmamı intaç etmiştir. Her halde, meselenin arzettiği ehemmiyete binaen, onu bir kere de burada ortaya koymanın faydasız olamıyacağı kanaatideyim.

Maarif Vekâleti ecnebi lisanlardan türkçeye birçok tercümeler yaptıracaktır. İlk hamlede hangi eserlerin tercih olunması lâzımgeleceği de kararlaştırılmış. Birkaç kere düşünülmüş ve hattâ tatbikine başlanmış olan bu işin, geçirilen tecrübelerden de istifade edilerek, en makul tarzda başarılacağından hiç şüpe etmiyelim. Fakat eski Yunancadan, eski lâtinceden, belki doğrudan doğruya asıllarından tercüme edilecek bu ölmez eserler hangi türkçeye naklolunacaklardır?

Bu sualimin tabiî değilse de mazur görülmesini rica ederim. Çünkü bugün muhtelif türkçelerle karşılaşmakta olduğumuzu inkâr edemeyiz. Bir Ahmet Cevat ve İbrahim Necmi Beylerin türkçesi var ki bir dereceye kadar Maarif Vekâleti sahasına da sokulmuşlardır. Maarif Vekâletinin bazı kitaplarında bir türkçe var ki bunu ancak bay öğretmenler ve bayan öğretmenler resmî bir mecburiyet saikasile çocukların zihnine tıkıştırmıya uğraşıyorlar. Bu emeği Esperanto dili için sarfetmiş olsalardı bu kadar boşa gitmiş sayılamazdı. Çünkü belki Esperanto bir işe yarardı. Fakat bu sun'î, bu uydurma türkçenin hiç bir ömrü yoktur.

Böyle garip, gayrime'nus diller karşısında şaşırmış bir halde kaldığımız gibi, imlâ hususunda da mütereddit bulunuyoruz. Bugünkü imlâ anarşisinin eski hafler zamanındaki kargaşalıktan daha hafif olduğunu zannetmiyorum.

İmlâmızdaki bu kusurun ve karışıklığın alfabedeki noksan ile yakından alâkası olduğu düşünülecek olursa iptida alfabeyi ele alarak eksikliği tecrübe ile ve şiddetli suretle hissedilen harfleri tamamlamak lâzım olduğu teslim olunur. Harflerimizi kat'ileştirdikten sonra imlâ ve imlâda takip edeceğimiz ana prensipler üzerinde ittifak etmeliyiz. Görülüyor ki resmî kararlar lisanın istidadına, milletin zevkine uymadıkça hiç bir kıymet ifade etmiyorlar. Binaenaleyh dediğimizi zorla kabul ettirmeğe kalkmıyarak realitede yapılacak müşahedelerden kendimize bir hattı hareket çıkarmak yolunu tutmalıyız.

İmlâyı bu suretle sağlam kaidelere bağlayınca, artık dile söktuğumuz uydurma kelimeleri kapı dışarı etmek ve hakikî, canlı dile avdet etmek sırası gelir. Bu temizleme ameliyesini lisan kendi kendiliğinden yaptı ve yapmakta devam ediyor. Gazetelerin dili ile, hususî muhaberelerimizde kullandığımız dil ile Dil Heyetinin icat ettiği uydurma bina arasındaki fark, yaşıyan lisanın mücerret düşüncesi arkasında koşan mütefekkirlere galebesini işaret eder.

Bu meselelerin halledilmemesi bizi gün geçtikçe daha zorlaşan bir mesele karşısında bırakıyor. Bu acayip lisan ile, bu acayip imlâ ve bu noksan harflerle bastıracağımız eserleri sonra tekrar bastırmak ihtiyacı duyulacaktır. Bu, hem para israfı, hem vakit ziyanı demektir. Kongrede bulunsa idim işte Maarif Vekilimizden bu noktayı düşünmesini rica edecektim.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Başvekilin Mecliste Mühim İzahatı

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)
lunan ve bulunmıyanlarını ayırarak bunların bir mecmua halinde neşredilmesini istediler. Bu evvelce de burada mevzuubahs olmuştu. Fakat bir neticeye iktiran etmemişti. Başvekâlette bunun için bir komisyon teşkil edeceğim. Kanunların elyevm mevkii meriyette bulunanlariyle bulunmıyanlarını ayırmak suretile bir neticeye varılınca onu huzurunuza getireceğim.

Arkadaşım Karabekir, tahsisatı mestureden bahsettiler. Malûmu âliniz tahsisatı mesture eskiden alâkadar vekâletlerde idi. Bilâhare Meclisi Âlice kabul edilen bir kanun üzerine doğrudan doğruya Başvekâlette toplanıldı. Elyevm devletin haricî ve dahilî emniyeti noktasından istimali lâzımgelen tahsisat mesture Başvekâlet emrindedir. Bunun haricinde Dahiliye Vekâletinin emniyet tahsisatı vardır. Bu da Başvekil, Dahiliye ve Maliye Vekillerinin müşterek bir kararnamesile alınır. Senede bir kere bunun evrakı müsbitesi Başvekâletçe görülür, tetkik edilir, tasdikinden sonra vesikaları imha edilir. Başvekâlete ait olan tahsisat Başvekil ile Maliye Vekili tarafından imza edilir. Askerî, haricî ve dahilî emniyet için sarfedilir. Dört aydanberi elime aldığım mesele bu şekilde cereyan etmektedir. Kitap neşrinden, resim vesaireden bahsettiler. Benim zamanımda böyle bir mesele olmamıştır.

Tahsisatı mesture meselesi budur.

Devlet teşkilâtından bahsolundu. Ayni zamanda kontrol lüzumu ileri sürüldü. Bendeniz bu ikisini biribirile telif edemedim. Elyevm hali inkişafta bulunan Türkiye Devletinin teşkilâtı heyeti celilenizce de malûmdur. Gittikçe teveccüh edecektir. Buna hiç şüphe yoktur. Amme hizmetini görmek için tâ köye kadar gidecek olan devlet teşkilâtının merkeze kadar zincirleme gelmesi ve bunun her safhasının memenî bir teşekkül halinde bulunması için her şubei idariyenin teşkilâtının tam yapılması lâzımdır. Burada mevzubahs şikâyetleri hepimiz dinliyoruz, kalben bir çoğunu da tasdik ediyoruz. Noksanlar, yapılamıyanlar teşkilâtın tamamlanmaması yüzündendir. Devlet merkez teşkilâtına ait kadrolar, teşkilât kanunları huzurunuza geliyor, hepsini görüyorsunuz, buradan tâ köye kadar inecek olan her vekâletin teşkilâtının behemehal ikmal edilmesi lâzımdır. Zamanla elimize geçecek maddî imkânlar derecesinde bunları yapmak bizim borcumuzdur. Ancak bu suretle tam meedni bir devlet teşkilâtı kurulmuş olacaktır. Bunlar kademe kademe olarak yapılacaktır, basit bir idare ile istediğimiz ve fikren düşündüğümüz mütekâmil yürüyüşü elde etmiye imkân yoktur. Zamanla devlet teşkilâtının göreceği hizmete uygun bir teşkilâtın yapılması fikrini yapılabileceğini kabul buyurmanızı rica edeceğim. Pek tabiî bir neticedir ki, teşkilât tam olmazsa ne kadar kontrol ederseniz ediniz, iyi bir netice, sizleri memnun edecek bir netice vücude gelmez. Buna başka türlü cevap vermiye imkân yoktur. Bendeniz devlet teşkilâtında iyi iş görecek, teknikman ivi yapılmış ve çerçeveler içerisinde derece derece tatbikata geçilebileceğini arzetmek isterim. Bu sene bir kısmını, gelecek sene diğer kısmını yapmak lâzımgelecektir. Yalnız şunu arzetmek isterim ki, gittikçe devlet teşkilâtı fazlalaşıyor da iş görülmüyor gibi bir zihniyet hasıl olmasın.

Eski mütekaitler meselesi. Arkadaşlarım tahattur buyurursunuz ki, Halil Menteş arkadaşımız burada bir sual takriri verdiler. Maliye vekili arkadaşım da bu mesele hakkında arzı malûmat etmişti. O vakittenberi biz bu işin tetkikindeyiz. Eski mütekaitler üzerinde ne yapılabileceğini tayin etmek için çalışıyoruz. Dün burada bir arkadaşımın da dediği gibi yekûn 4,5 milyon liradır. Bu 4.5 milyon lirayı bunlara vermek meselesi, kanun noktai nazarından bunun şümulünün ne olacağını, nereye gideceğimizi bilmemiz lâzımdı. Onun için bu meseleyi tetkik ediyoruz. Esasa muhalif değiliz (Bravo sesleri). Binaenaleyh bu meseleye temas etmiş olan arkadaşlarımı bu suretle teskin etmek isterim. Bunu bitirmeden evvel huzurunuzda bir meseleden daha bahsedeyim. O da zannediyorum ki, lâkırdı arasında biraz geçti. 930 senesinde çıkardığımız bir kanunla harp malûllerini, malûlini askeriyeye ve bilhassa bunların eytamına monopoller idaresinden tahsis edilecek bir bey'iye vermemizdir. Bunu bendeniz tetkik ettim. Bunu da huzurunuzda arzedeyim. Mümkün olduğu kadar bizi tatmin eder mahiyettedir. 938 senesi nihayetine kadar sekiz milyon 95 bin küsur lira inhisar ve Gümrük Vekâletinden bu iş için Millî Müdafaaya tevdi edilmiştir. Meselâ müsaade buyurursanız her seneninki burada ayrı ayrı yazılmıştır, 938 senesininkini okuyayım:

Şehit yetimlerine fert başına düşen para 19 lira 81 kuruştur. Birinci derecede malûl subaylara düşen para 204 lira 50 kuruş, erlere düşen para 102 lira 25 kuruş.

İkinci derecede malûl müteksit sübaylara 184 lira 5 kuruş, erlere 81 lira 80 kuruş.

Üçüncü derecede malûl mütekait sübaylara 143 lira 15, erlere, 65 lira 35.

Dördüncü derece malûl mütekaitlerden sübaylara 122 lira 70, erlere erlere 20 lira 45.

Beşinci derecede malûl mütekaitlerden sübaylara 102 lira 25 kuruş, erlere 40 lira 90.

Altıncı derece malûl mütekaitlerden sübaylara 81 lira 80 kuruş, erlere 20 lira 45 kuruş.

Bunu bir hatıra olarak arzettim. Binaenaleyh sizin kabul buyurduğunuz bir kanunla harp malûllerinden gerek sübaylara ve gerek yetim kalanlarına elden gelen yardımın yapılmış olduğunu huzurunuzda tebarüz ettirmek istedim. (Çok güzel sesleri).

Refik İnce arkadaşım. Atatürk'ün anıdı meselesinden bahis buyurdular. Arkadaşlar, bu mesele Parti Grubunda mevzubahs olup müsbet bir karara iktiran ettiği tarihten itibaren bendeniz meseleyi elime aldım, bununla meşgul olmıya başladım. Evvelâ Rasattepe üzerinde lâzımgelen kadastro muamelesini yaptırdım, arazi üzerinde tatbikat yaptırdım, buraya ayrılacak arazinin vüsat ve hududunu tesbit ettirdim. Lâzımgelen haritalarını yaptırdım. Müzakere buyurulan bütçenin Maliye Vekâletinin 246 ncı faslına bakacak olursanız, Atatürk Anıdı istimlâk ve proje masrafı olarak 250 bin lira göreceksiniz, burada 287 bin metre murabbaı arazi istimlâk edilecektir. Bir kısmı devlete, bir kısmı belediyeye, bir kısmı da eşhasa ait arazidir. Her hangi bir muhakemelik iş olmazsa istimlâk bedeli 205 bin liardır. Mütebaki 45 bin lirası da beynelmilel bir müsabaka açılması içindir. Bu suretle Atatürk'ün büyük ruhları ve maneviyeti ile ve büyük Türk milletinin şerefile mütenasip bir proje kaça mal olacaksa huzurunuza bir kanunla geleceğiz. (Bravo sesleri, alkışlar).

Emin Sazak arkadaşımız demin söylerlerken hesabı güç verilecek işlerden bahsettiler. Vekillerimiz içinde hesabı güç verecek veya veremiyecek kimse yoktur. Hepsi huzurunuza çıkar hesabını kolaylıkla verir.

Emin Sazak (Eskişehir) — Öyle demedim.

Başvekil Refik Saydam (Devamla) — Bir de orman ve keçilerden bahsettiler. Bendeniz keçilerin bu kadar masum olduğunu bilmiyordum (Gülümsemeler). Vaziyeti tetkik edeceğim. Kanunda her hangi bir değişikliği icabettirir bir vaziyet varsa huzurunuza getiririm (Alkışlar).

⌘ ⌘ ⌘

Kabul edilen büdceler

(Baştarafı 1 inci sayfamızda)
talealara Dahiliye Vekilinin yarınki toplantıda karşılık vermesi tasvip edilerek geri bırakılmıştır.

Başvekâlet bütçesinin müzakeresi sırasında Başvekil Refik Saydam beyanatta bulunmuş, istizahlara cevap vermiştir. Bunu müteakip Başvekâlet, Şûrayi Devlet, İstatistik Umum Müdürlüğü, Diyanet İşleri Reisliği bütçeleri de kabul edilmiştir.

Prostun Beyanatı

(Baş tarafı 1 inci saytada)
kilde meşgul ediyor. Kuruçeşmedeki kömür depoları çok çirkin bir manzara arzediyor. İşittiğime göre mahkemede kömür depolarının kaldırılması için karar vermiş bulunuyor.

Kömür depolarını nereye kaldıralım sualine bence şöyle cevap verilebilir:

Eğer buraları yapmasaydı bu kömürler nereye yerleştirilecek idise oraya kaldırılsın. Maamafih, bu kömür işinde Belediye Liman İdaresile daimî temas halinde bulunup bir çare-i hal bulmalıdır.

Boğaziçinin her iki tarafında ve Boğazı baştanbaşa kateden 25 metre genişliğinde yollara da ihtiyacımız vardır. Plânlarımızda bunlara ehemmiyetle yer veriyoruz.

Anadoluhisarında Şirketi Hayriyenin yaptığı plâjın arkasında büyük bir spor sahası ve çocuklar için de bir oyun sahası yapacağız. Her zaman bana karşı sevimli olan İstanbul Belediyesini bu sene Valinin yeni vaidleri dolayısile büyük bir çalışma atmosferi içinde görüyorum.»

Eminönünde yapılacak inşaatın irtifaları ve cephe tarzları tesbit olunmuştur. Mütehassıs Prost, hazırlanan maketi tetkik ettikten sonra burada inşa olunacak binaların irtifalarının 16 metre olmasını ve bunu geçmemesini istemiştir. Ayrıca buradaki binaların alt katlarının sütunlu, yani protik olması da kararlaştırılmıştır. Esasen eskidenberi genişletilmesi derpiş olunan Beyoğlunda yeni yaplıan binalarda bu tarz tatbik olunmaktadır.

İki idam kararı

Ankara, 23 (Hususî) — Sivasın Ulas nahiyesinden Artini, karısını ve dört çocuğunu öldürmekten suçlu Kastanoğlu Ohanes, namı diğeri Celâlin ve Zonguldağın Caca köyünden «Hasan» ı öldürmekten suçlu Mehmet Alka'nın idamlarına karar verilmiştir.

Sarhoşun marifeti

Sarıyerde Yenimahalle caddesinde Yakup reisin balıkçı dükkânında oturan Paşa oğlu Mustafa Koç- evvelki akşam zilzurna sarhoş olarak evvelâ dükkânda yatıp kalkan Dursunu bir terçiz dövmüş, sonra da dışarı çıkarak Hasanyakup sokağında 25 numaralı Mustafa Civelek'in evine gelmiş, kapıyı tekmelemiştir. Yayılan şikâyet üzerine yakalanan sarhoş, mahkeye verilmiştir.

Sigara elinde uyuyan adamın çıkardığı yangın

Taksimde Mezarlık sokağında 45 numaralı Sarafidi apartımanında oturan Yani, evvelki gece sarhoş olarak eve gelmiş, yatağa düşürdüğü sigaranın farkına varmıyarak uykuya yatmıştır.

Biraz sonra sigaradan tutuşan yorganların ateşi, üst katın çamaşırlığına sirayet etmiş, çamaşırlık yanındaki oda yandıktan sonra itfaiyenin gayretile ateş söndürülmüştür.

Zabıta, binanın sigortalı olup olmadığını araştırmakta, yangın etrafında tahkikat yapmaktadır.

Makasla ağzından Yaraladı

Küçükayasofyada oturan 23 yaşlarında Şükrü Bilecik, Tavukpazarında Seviciler sokağında 31 numaralı evde oturan Nazif Zorgörmez tarafından ağzından makasla yaralandığını ileri sürerek polise müracaat etmiş, maznun yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Namus yüzünden cinayet

Kasımpaşada seyyar satıcılık yapan Cevdet, karısı Hayriyeye taarruz ettiğini gördüğü Kâzımı namus yüzünden bıçakla ağır surette yaralamıştır.

Cevdet, Sultanahmet birinci Sulh Ceza mahkemesi kararile dün tevkif olunmuştur.

TİLKİ DİYORKİ

Sütunlarda Geziler

Cümhuriyet — Seyrisefer işleri yolunda gitmiyor, Arnavutköyünde gene bir gencin ölümile neticelenen feci bir kaza oldu.

Tilki — Seyrisefer işleri mi yolunda gitmiyor, yoksa bazı otomobiller mi yollarını şaşırıyorlar?

Cümhuriyet — Belediyede eski idareye ait bir yolsuzluk daha.

Tilki — Çorap söküğü gibi birbirini takip ediyorlar.

Cümhuriyet — Belediyede 80 memur kadro haricinde bırakıldı. Bunlardan otuzu tekaüdlük müddetini doldurdu, kırk memur iki ay tam maaş alacaklar.

Tilki — Peki geriye kalan on tanesi ne olacak? Bizim bildiğimiz otuz, kırk daha yetmiş eder. Halbuki kadro harici kalan memurların sayısının (80) olduğunu sen söylüyorsun.

Vakit — Eski vali zamanında muhtelif semtlere takılan 2000 lâmbadan beherinin takma masrafı tamam (135) liraya mal olmuş. Halbuki bu iş otuz, otuz beş liraya olurmuş.

Tilki — Beher lâmba başına (100) liradan (200.000) lira sokağa atılmış oluyor desene.

Vakit — Süt mütehassısları dün toplandı.

Tilki — Toplantıda Sular idaresinin de bir mümessili mutlaka bulunmuştur.

Vakit — Şalgam tarlasında bulunan Venüs heykeli büyük bir mesele oldu.

Tilki — Tabiî olur. Bahçıvanlar şalgam yerine Venüs heykeli ile karşılaşınca birbirlerine girmişlerdir.

Tan — Balkanlar niçin parçalanamaz?

Tilki — Balkan devletleri tehlikeyi görüp aralarındaki dostluğu perçinlemişlerdir de ondan.

Tan — Yalova cefası.

Tilki — Biz onu Yalova sefası diye bilirdik ama demek ki zamanla safa cefa olmuş.

Tan — Karısını, iki çocuğunu boğan katil deli mi?

Tilki — Hiç akıllı bir kimse eşine, hele iki yavrusuna hiç kıyar mı? Elbette delidir.

Tan — Almanya ile birleşmek ne demektir?

Tilki — Öyle sualler sorarsın ki..

Tan — On iki adadaki İtalyan askeri arasında hoşnudsuzluk başlamış.

Tilki — Kimin gözü var? Allah arttırsın.

Haber — «Yeni Sabah» Edirnekapı, Mecidiyeköy gibi mesirelere giden halkın evvelâ tozla karşılaştığından şikâyet ediyor. Sanki Babıâli daha tozsuz mu?

Tilki — İyi amma biz hava almak için mesireye giden halkın toz içinde kaldığından şikâyet ettik ve bizim bildiğimize göre Babıâliye hiç birimiz mesireye gidiyoruz diye devam da etmiyoruz. Kaldı ki, Babıâli ile bütün bir hafta bir hayli toz yuttuktan sonra bir de kırk yılda bir gideceğimiz bir mesirede de mi toz yutalım? Yoksa mintarafillâh bütün hayatımızda toz yutmıya mı mahkûmuz?

Haber — Polonya hududundaki hâdise tahrik eseridir.

Tilki — Aferin arkadaş, şunu sen haber vermiyeydin hiç kimse farkına varmıyacaktı.

Son Telgraf — Kız kaçırma âdetleri.

Tilki — Bu kötü âdet memlekette hâlâ mı var?

Son Telgraf — Belediyedeki teftişler bitmek üzere.

Tilki — Görmüyor musun? Her gün yeni bir mesele çıkıyor. Bu gidişle yakında değil, bir seneye kadar bitmez.

Tilki

Konservatuarda İmtihanlar

Konservatuarda 15 mayıstan itibaren imtihanlar başlamıştır. Haziranın haftasında nihayetlenecektir.

İmtihan neticeleri çok ümit vericidir. Konservatuarın bu sene 15 mezun vereceği tahmin olunuyor. İmtihan neticeleri bir raporla Valiye bildirilecektir.

TRAKYA MEKTUPLARI: 1

"Sazdan Kiremide,,

Köylü Kalkınmasına Olan Çalışmalara Meskenden Başlanmıştır

"Sazdan Kiremide,, Hareketi Yalnız Köy Evinin Dışında Kalmayor Asıl Hayata Aileye Ruhlara İniyor

Bu Hareket Yeni Bir Tarih Devrinin Sembolüdür

Edirne, (Hususî surette giden arkadaşımız yazıyor):

İstanbul'dan, Çorlu, Lüleburgaz, Babaeski yolile Edirne'ye gelinciye kadar geçtiğim kaza, nahiye ve köyler ile umumî müfettişliğin merkezi güzel ve yüksek Türk sanat abidelerinin en toplu bir şehri olan Edirnedeki tetkiklerin bana Trakya'da başarılan ve yapılacak işlerin memleketin efendisi köylünün kalkınmasına matuf olduğunu gösterdi.

Türkiye'de başlıyan geniş ve derin inkılâbın şarktan garbe, saltanattan cümhuriyete, esirlikten hürlüğe, dağınıklıktan topluluğa olan seyrine pek güzel uyulan Trakya'da köylünün kalkmasına olan çalışmalara meskenden başlandığını, sazdan kiremide doğru gidildiğini gördüğüm için Trakya'nın ziraî, kültür, sağlık, antikite, ekonomi, bayındırlık faaliyetini gösterecek seyahat mektuplarıma «sazdan kiremide» yazısı ile başlıyorum.

General Kâzım Dirikin Havzaköy kollektif fidanlığını teftişleri

Saz, Trakya köylülerinin son asır tarihi hâlâ yaşatan bir gerilik timsalidir. İstilâlarla, harblerle, buhranlarla benzi sararan Türk köyü hayata karşı küskünlüğünü göstermek ve asıl ruhunun ıztırabını yaşatmak için bundan daha mânalı bir sistem bulunamamıştı. Fakat bugün sazdan kiremide geçen Türk köyü içinde başladığı aydınlık devre karşı inancını göstermektedir. Trakya'yı geziniz, dünkü köylerle bugünküleri ölçünüz aradaki hem kemmiyet, hem keyfiyet farkının büyük olduğunu görürsünüz.

Uzaktan bakılınca ak minaresile ve yeni büyük okulu ile size temiz ruhunun yüksekliğini gösteren Türk köyü, biraz daha yaklaşılınca şen ve taze bir ağız halinde kırmızı damlarile güler ve beyaz badanalı duvarlar saf bir çocuk çehresi gibi size neşe dağıtır.

Trakyada her köyde sazdan kiremide bir hareket görülmektedir. Bu hareketi canlandıran inkılâp idaresi, köy sandıklarının ve köylünün ortaklaşa yardımile açılan ocakların sayısını gün geçtikçe arttırmaktadır. Köylü de buna candan yardımcıdır.

Birkaç sene sonra Trakya köyleri yangından, fırtınadan, yağmurdan karkmıyan kırmızı yüzlü köy evlerile dolacak saz ve sap damlar köylü müzesinde bir hatıra olarak saklanacaktır.

Sazdan kiremide hareketi yalnız köy evinin dışında ve üstünde kalmıyor; asıl hayata, aileye, ruhlara iniyor. Köylü eline geçen yıllık gelir fazlasını derhal sağlığı korumak ve temiz yaşamak için lüzumlu bulunan şeylere veriyor. Kendi parası yetişmezse köylü sandığı yolile ve imece ile bu eksiği tamamlıyor. «Köy ecza dolabı, buğu sandığı, köy hamamı» gibi ortaklaşa tesisler bu duygu ve düşünce ile meydana gelmektedir.

Her köy bütçesinin masraf kısımlarında temizlik ve sağlık işlerine ayrılmış paralar görülüyor. Meselâ mezarlıkların köy dışına alınması, çevrelerinin kapatılması, içlerinin ağaçlanması, gübrelikleri de köyden uzaklaştırılması, kuyu ağızlarının bileziklendirilmesi ve kapatılması, içme sularının sağlık kaidelerine gör korunması, helâ çukurlarının derin ve kapalı yapılması gibi bazı işleri misal olarak gösterebilirim.

Trakya köylüsü çok çalışkandır, çok tutumludur. Çünkü zekidir ve duyguludur. Hükûmetin iyiye ve ileriye götüren bütün emir ve direktiflerini canla başla dinler ve yapar.

Sazdan kiremide hareketini bu bakımdan yeni bir tarih devresinin sembolü olarak ele alabiliriz. Bu harekette Cümhuriyet hükûmetinin ve onun her işe inançlı ve kudretli mümessili bulunan idare makamlarının önderliği mühim ve büyük âmil olmaktadır.

Söylediğimiz yeni köy kalkınma programlarının yerinde ve zamanında tetkiki neticesinde Trakya köyleri sazdan kiremide geçtiği gibi yarın kerpiçten tuğlaya geçecek, o gün her köy evini, tarihin her devrinde yaşıyan birer âbide halinde görecektir.

ATLET

Trakya bu resimde görüldüğü gibi kırmızı damlı beyaz badanalı köy evlerile dolmaktadır

RADYO PROGRAMI

ÇARŞAMBA: 24/5/939

12,30 Program.
12,35 Türk müziği
1 — Kürdili Hicazkâr peşrevi
2 — Suphi Ziya beyin Kürdili Hicazkâr şarkı: (Bahçenizde bir gül olsam)
3 — Salâhattin Pınarın Hicazkâr şarkı: (Nereden sevdim)
4 — Rahmi beyin Suzinak şarkı: (Bir sihri tarap)
5 — Faiz Kapancının Nihavent şarkı: (Gel güzelim)
6— Halk türküsü (Dağları hep)
7 — Çargâh:
13,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteorolojji haberleri
13,15-14 Müzik (Riyaseti Cümhur bandosu - Şef: İhsan Künçer)
1 — Massenet - Marş
2 — Ziehrer - Viyana kızları valsi
3 — G. Parés - Connille'in sırları.
4 — Massenet - Navar fantezi
5 — W. Nehl - Japon serenadı
18,30 Program
18,35 Müzik (Solistler - Pl.)
19,00 Konuşma
19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti)
20,00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteorolojji haberleri
20,15 Türk müziği
1 — Cemil beyin Muhayyer peşrevi
2 — Tanburî Ali efendinin Muhayyer şarkı: (Feryada ne hacet)
3 — Hacı Arif beyin Muhayyer şarkı: (İltimas etmeye yare varınız)
4 — Şevki beyin Hüseynî şarkı: (Hicran oku sinem deler)
5 — Halk türküsü: (Esmer bu gün ağlamış)
6 — Halk türküsü: (Yıldız)
7 — Kemençe taksimi
8 — Mahmut Celâlettin paşanın Karcığar şarkı: (Vah meyusu visalindir)
9 — Rahmi beyin Bayatî Araban şarkı: (Bana ne oldu)
10 — Suphi Ziya beyin Muhayyer şarkı: (Titrer yüreğim)
11 — Dedenin Gülizar şarkı : (Bivefa bir çeşmi bidat)
21,00 Haftalık posta kutusu
21,15 Esham, tahvilât, kambiyonukut ve ziraat borsası (fiyat)
21,25 Neşeli plâklar - R.
21,30 Müzik (Viyolonselist Edip Sezen'in konseri)
21,50 Müzik (Melodiler - Pl.)
22,00 Müzik (Küçük orkestra-Şef: Necip Aşkın)
1 — Schneider - Meşhur Refrenlerden potpuri.
2 — Lincke - Olur. olur, olur, (Şen parça)
3 — Munkel - Venedik hatırası serenadı
4 — Ryming - Entermezzo
5 — Lehar - Çocuk prens operetinden potpuri.
23,00 Son ajans haberleri ve yarınki program
23,15-24 Müzik (Cazband - Pl.)

Bir İstanbul Polis Müdürünün Hatıratı

— 8 — YAZAN: Emekli Tümbay Halil Aşuroğlu

Bana Teklif Edilen Yeni Kadro Listesini Nasıl Reddetdim?

«Galatada vukubulan hâdise münasebetile İngiliz Erkânıharbiyesinin tebliği:

Bu son günlerde polisin müdahalesini icabettiren bazı hâdiseler vukubulmuş, askerî inzibat ve polis ahalinin muhalefetine maruz kalmıştır. Polise yedindeki bilcümle vesaitle müzaheret eylemek bir vatandaşın en esaslı vazifelerinden iken bunun ihmal edildiği görülmüştür. Bütün icraatı meşruasında Türk polisine muavenette bulunması hususunda İtilâf polisine evamiri lâzıme verilmiş olduğu gibi Türk polisine karşı vukubulacak her hangi bir cüretin Kuvvayi mütelifeye tecavüz suretinde telâkki edilerek mütecasirin hakkında ona göre muamele yapılması da takarrür eylemiştir.»

Hürriyet ve İtilâf Fırkası memleketin her tarafında faaliyete geçerek şubeler açmışlardı. Teşkilâtları tamamlandıktan sonra yavaş yavaş hükûmet işlerine müdahaleye başladılar. Alemdar gazetesinde Refi Cevadın baş makalelerile istemedikleri kabine azalarına hücum ve hükûmetin icraatını şedid bir lisanla tenkit ettiriyorlardı. Bir gün iki hoca ile bir sivil müdüriyete gelerek benden mülâkat istemişlerdi. Herkesi kabul ettiğim gibi bunların da ziyaretlerine müsaade ettim. Hürriyet İtilâf Fırkası merkezi umumî azalarından Hoca Mustafa Sabri Efendi, diğeri de Hoca Vasfi Efendi, üçüncüsü de (Halef, selef olduğumuz) Nurettin Bey olduklarını söyliyerek kendilerini takdim ettiler. Ne istediklerini sordum. Yakın bir zamanda kabineyi mensup oldukları fırka merkezi umumisi azaları teşkil edeceğinden bahisle Hoca Mustafa Sabri Efendi katlanmış bir kâğıdı uzattı. İki sahifeden ibaret olan bu kâğıtta birçok isimler yazılmış.

ve hizalarında da polismüdüriyeti umumiyesinde hangi mevki ve memuriyette bulunacaklarına dair şerh verilmişti. Daha doğrusu Polis müdüriyeti umumiyesi teşkilâtı için mufassal bir kadro hazırlanmış ve bu kadronun hemen mevkii tatbike kanulmasını, ancak bu suretle memleketin selâmet ve asayişinin hüsnü suretle muhafaza edilebileceğini anlatıyorlardı. Cevaben şakıslarını tanımadığımı, Hürriyet ve İtilâf Fırkası azalarından olduklarını bilmediğimi ve hakikaten böyle de olsa ne sıfat ve salâhiyetle bu mühim taleplerde bulunduklarını sordum. Yakında hükûmeti ellerine alacaklarını ve bunun için şimdiden asayişle alâkadar olan Polis müdüriyeti umumiyesini itimad ettikleri fırka mensuplarile idare etmek icabettiğini ve aksi takdirde yerime mutemedleri olan birisinin getirileceğini söylediler.

Yapmış oldukları kadroyu masamın gözüne atarak sahibi salâhiyet olmıyan eşhasın böyle mühim bir talepte bulunmak cüretinde bulunduklarına hayret ettiğimi ve vakit geçirmeksizin buradan çıkıp gitmelerini mesleğim icabı askerce tefhim ettim. Bu tavır ve vaziyetimden pek muğber olarak yanımdan çıkıp gittiler. Bu kadro nezdimde hâlâ mahfuzdur.

Bu sert muamelem üzerine dört beş gün sonra Hürriyet itilâf merkezi umumisi azalarından Amiral zade Hüsnü isminde bahriye mütekaitlerinden olduğunu söyliyen bir şahsın beni mühim bir iş için görmek istediğini söylediler, görüştüm. Hürriyet ve İtilâf Fırkasına dahil olmamı ve fırka ile anlaşmamı rica ediyordu. Miralay olduğum ve fırka kumandanlığı ettiğim için her hangi bir fırkaya giremiyeceğimi ve siyasetle iştigal etmek ne mesleğim ve ne düşüncelerimle kabili telif olmadığını anlatarak Hürriyet ve İtilâf Fırkasının bu gibi tekliflerde kat'iyyen bulunmamasını ve hiç bir veçhile kabul edemiyeceğimin fırka merkezi umumisindeki azalarına bildirmesini söyledim. Ferit paşa kabinesi teşekkül edinceye kadar bir daha böyle bir talep ve arzuda bulunmadılar.

Kabineden bir iki nazırın çekileceği şayiası üzerine Sulh ve Selâmet Fırkasının 14/15 şubat 335/919 gecesi Tevfik Paşa kabinesini iskat için bir teşebbüs oldu.

Sulh ve Selâmet Fırkası erkânından mürekkep bir heyeti mahsusa Sadriazam Tevfik Paşayı Ayaspaşadaki konağında ziyaretle kabinenin kimlerden mürekkep olması hakkında bir liste takdim etmişlerdi. Heyetin müfarakatinden sonra Erkânıharp binbaşısı mütekait Nevres Beyin idaresinde yüz kişi kadar eşhası müşarileyhin konakları önünden geçerek nümayiş yapmak istemişlerdi. Polis Müdüriyeti umumiyesi bu teşebbüsü daha evvel haber aldığından lâzımgelen her türlü tedabiri vaktinde ihzar edip nümayişçileri dağıtmışlardır.

16 şubat 335/919 tarihinde Şûrayi Devlet Reisi Damat Şerif paşa, Adliye Nazırı Damat Hikmet paşalar istifa etmiş iseler de Sadrazamın ısrarı üzerine istifalarını geri almışlardı. Bu istifaların esbabı ise Maliye Nezaretinde cereyan eden yolsuzluklardan müşteki idiler. Maliye müsteşarı sabıkı Hasan Tahsin Beyin azline gidilerek Islahatı Maliye komisyonuna nakline itiraz etmişlerdi. Kabine azaları arasında da ihtilâf olduğu gibi tesanüd de olmadığından Harbiye Nazırı, Adliye Nazırı, Şûrayi Devlet Reisi kat'i olarak tekrar istifa ederek Tevfik paşa kabinesinde vasi mikyasta tebeddül ve ıslah için padişaha maruzatta bulunmuşlardır. Kabine tamamile sukut ederek yeni kabineyi 18 şubat 335/919 tarihinde Tevfik paşa atideki zevattan üçüncü kabinesini teşkil etmiştir:

(Devamı var)

Denizde Bir Ceset Bulundu

Bunun sarhoşlukla boğulan bir işçi olduğu anlaşıldı

Evvelki gece saat 2 ye doğru Sirkecideki deniz iskelesinde rıhtım nöbetçileri boğulan bir insan sesi işitmişler, iskeleye koşuşarak denizi gözden geçirmişler, fakat 25-30 metre kadar açıkta beyaz bir köpük izinden başka birşey görememişlerdir.

Memurlar, önce bunu iri bir balığın yaptığını zannetmişler, fakat hâdiseyi polis beşinci şubeye ihbar etmişlerdir.

Dün sabah hâdise yerine celbedilen dalgıçlar, denizin içinde bir insan cesedi bulmuşlar, bunu sahile getirmişler, polisçe tahkikata başlanmıştır. Tahkikat neticesinde cesedin Beşiktaş, Ihlamur caddesi 80 numarada oturan ve Cibalideki deniz tezgâhlarında çalışan 35 yaşlarında İbrahim oğlu Hasana ait olduğu anlaşılmıştır. Hasan, bir müddettenberi annesi Kamer ile birlikte tezgâhın civarında, Cibalide oturmakat ve rakıya fevkalâde inhimak göstermekte imiş.

Annesinin ifadesile de teeyyüd eden bu hal neticesinde Hasanın sarhoşlukla denize düştüğü ve boğulduğu anlaşılmış, gömülmesine izin verilmiştir.

ÇAKIRCALI EFE

— 4 —

Yazan: MURAD SERTOĞLU

Çakırcalı Mehmedin İşlediği İlk Cinayet..

Ödemişte Üç Kişiyi Vahşice Katleden Adam Kimdi ?

ÇIKAN KISIMLARIN HULÂSASI

1883 senesinde İzmir valisi Naşit Paşanın bir emrile hükûmete dehalet etmiş olan efeler öldürülmektedir. Bunlardan meşhur Çakırcalı Ahmet Efeyi Hasan Çavuş isminde bir zaptiye çavuşu öldürmüştür. Yürük Osman Efe de İzmirde hükûmet konağında pusuya düşürülmüştür.

Bunların yaptıkları zararlar ve dolaştıkları mıntakalar hakkında mufassal malûmat verdi. Neticede Osman Efeye bunları az bir vakitte imha etmek için ne lâzım olduğunu sordu.

Yürük Osman Efe de kendi görüşünü söyledi. Netice itibarile her hususta tam bir mutabakat hasıl oldu.

Onlar içeride bunları konuşurlarken evvelce verilen emir üzerine asker tarafından evvelâ hükûmet konağı sıkı bir muhasara altına alınmış, sonra bir kıt'a asker de binanın içine girerek merdiven başında mevki almıştı.

Vakit gelmişti. Vali Naşit Paşa ayağa kalktı. Efeler de kendisini taklit ettiler. Vali Yürük Osmana veda etti ve derhal yan kapıdan hareme geçti. Ve içeri girer girmez kapıyı arkadan demirledi.

Yürük Osman Efe teslim olmadı. şeyden habersiz dışarı çıktılar ve merdivenleri inmiye başladılar. Tam ortaya gelmişlerdi ki. birdenbire üzerlerine dört bir yandan yüzeyakın tüfek uzandı ve bir ses:

— Teslim ol Yürük Osman! diye bağırdı.

Yürük Osman ancak o zaamn düştüğü kapanı anladı. Demek vali tarafından İzmire davet edilişi, Rum çeteleri meselesi hep birer bahane idi.

Yürk Osman Efe teslim olmadı. Derhal belinden evvelce saklamış olduğu tabancayı çekerek ateş etmiye başladı. Baş zeybeği Koca Arap ta yanında gizlediği yatağanını çekerek hücuma kalkıştı. Ayni anda bütün tüfekler birden patladı. Yürk Osman yere cansız yıkıldı. Koca Arap ta yere düşürüldü ve kafası kesilmek suretile öldürüldü.

Yürük Osmanla Koca Arabın bu suretle imhası, esasen silâhsız bulunan diğer kızanlar üzerinde lâzımgelen tesiri yapmış ve naçar kalan kızanlar teslim olmuşlardı. Bunların sayısı yedi idi.

Çakırcalı Ahmed efe vurulduğu zaman oğlu Mehmed henüz küçük bir çocuktu. Ayasuluğ köyünün halkı namaz kılarken Hasan çavuş tarafından öldürülen efelerinin arkasından yas tutarlarken, o, mahalle aralarında arkadaşlarile oyun oynuyor, babasını nölümünden tamamile bihaber bulunuyordu. Kendisine babasının öldürüldüğünü haber verdikleri zaman da âni bir tessür göstermedi. Ağlayıp çağırmadı. Yalnız o an yüzüne acı bir gölge indi. Ve bu acı gölge hayatının sonuna kadar, çizgilerini derinleştirerek yüzüne yamandı kaldı.

Küçük Mehmed'i köyün eşrafından Hacı Eşkiya adında bir adam yanına aldı. Onu bu adam büyüttü. Tahsilini bu adam yaptırdı.

Çakırcalı Ahmed efe cahil bir efe idi. Fakat oğlu Çakırcalı Mehmed okudu. O zamana göre kuvvetli bir tahsil yaptı. Tahsil bakımından bu üstünlüğü ona ilerideki büyük şakavet hayatında çok yaradı.

Çakırcalı Mehmed gençliğinde en çok annesinin tesiri altında kaldı. Kocasını çok seven ve tam mânasile bir efe karısı olan annesi, ona müteradiyen babasından bahsediyor ve Hasan çavuşu öldürmek suretile intikam almasını telkin ediyordu.

Diğer taraftan babalığı Hacı Eşkiya da Mehmed'in tahsiline itina etmekle beraber kendisine daima ayni telkinatta bulunuyordu.

Aradan seneler geçti. Küçük Mehmed bir delikanlı oldu. Artık dağa çıkmak ve babasının intikamını almak vakti gelmişti.

Fakat daha evvel yapacağı bir iş vardı. Evvelâ onu halletmeli idi.

Çakırcalı Mehmed, bir akşam arkadaşlarını bir içki ve kadın ziyafetine çağırdı. Ziyafette binlik rakı şişeleri, türlü mezeler ve çok güzel oynıyan köçekler vardı. Herkes gülüyor, eğleniyor ve Çakırcalının ısrarile bilhassa içiyordu. Ona gelince içer göründüğü halde içmiyor, bilhassa arkadaşlarına kendisini sarhoş gibi gösteriyordu.

Vakit gece yarısına yaklaşmış, herkes birer birer sızmağa başlamıştı. Çakırcalı Mehmed, vaktin geldiğine kail olmuştu. Yavaş yavaş kimsede şüphe uyandırmadan dışarı çıktı. Atı ahırda hazır bir vaziyette duruyordu. Atladığı gibi dört nala Ödemiş'in yolunu tuttu. Bu gaybubeti dört beş saat sürmüştü. Sabah namazı okunmadan geri dönmüş, atını sessizce ahıra bırakmış, kendisi de arkadaşlarının yanına gelerek bir köşeye kıvrılıp yatmıştı.

Birkaç gün sonra Ödemiş'de müthiş bir cinayet meydana çıkmıştı. Komşuları Mehmed adında bir rençberle karısının birkaç günden beri evden çıkmadıklarını görünce mahalle muhtarına haber vermişlerdi. Mahalle muhtarı yanına jandarma çavuşu ile köylüden bir iki kişiyi alarak rençberin evine gitmiş, kapıyı çalmıştı. Cevap alamayınca kapıyı kırarak içeri girmişler, fakat aynı anda burunlarına ağır bir taaffün kokusu çarpmıştı.

Bir cinayetle karşılaştıklarını anladıklarından süratle yukarı çıkmışlardı. Karşılaştıkları manzara çak fecidi:

Yerde kan içinde üç ölü yatıyordu. Bunlar rençber, karısı ve küçük çocukları idi. Rençberle karısının vücutları cırılçıplaktı. İkisi de bıkaçlanıp öldürüldükten sonra keskin bir bıçakla kafaları kesilmiş ve göbeklerinin üzerine konmuştu. Bu nevi cinayetler ırz meselelerinden dolayı işlenirdi. Bunun için işin içinde bir namus meselesi olduğunu derhal anladılar. Fakat bu mesele ne idi? Ve cinayeti kim işlemişti?

Bu muammayı o zaman Ödemişde bulunan zaptiye Hasan çavuş bir dakikada halletti. Cinayeti haber alır almaz:

— Yılan uyanıyor. Bu onun işidir! diyerek hemen yanına beş on nefer aldı. Ve doğruca Ayasuluğ köyünün yolunu tuttu. Hasan çavuş köyün kahvesinde Çakırcalı Mehmed'i arkadaşlarile beraber görünce derhal üzerine vardı:

— Teslim ol Mehmed! diye bağırdı.

Çakırcalı Mehmed Hasan çavuşun yüzüne garip garip baktı. İşte babasını öldüren zaptiye çavuşu karşısında duruyor ve kendisini teslim almak istiyordu.

Lâkayıd bir tavırla sordu:

— Ne istiyorsun? Benim ne kabahatim var?

— Kabahatinin ne olduğunu benden iyi bilirsin. Ben sana üç cana kıymanın ne olduğunu gösteririm.

Mehmed hiç mukavemet göstermedi. Fazla birşey de söylemedi. Hasan çavuşun bir işareti üzerine zaptiye çavuşları ellerini urganla sıkıca bağladılar ve köyden götürdüler.

(Devamı var)

Yugoslav Millî Takımı İngiliz Millî Takımını Nasıl mağlûp Etti?

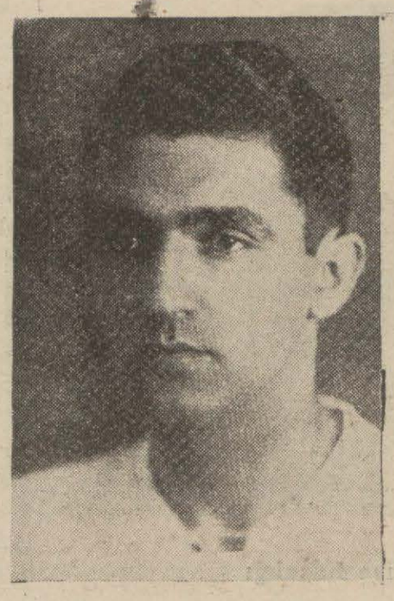

Yugoslae millî takımı kaptanı Voyadinoviç

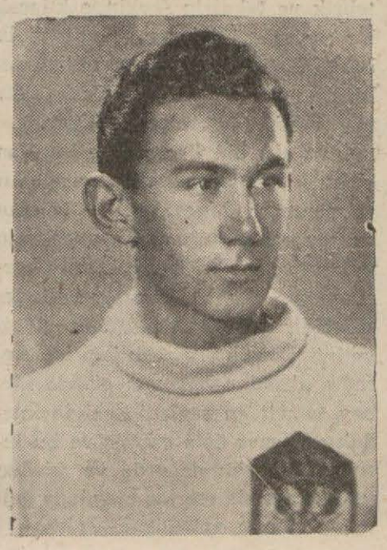

Yugoslavya takımı kalecisi Lovriç

DÜNYAYI MEŞGUL EDEN MAC

İngiliz Millî Takımı kaptanının Maçtan Sonra Yeni Sabah Muhabirine Verdiği Beyanat

Belgrat (Hususî muhabirimizden) Burada halkın en ziyade meşgul olduğu şey, ne Danzig hâdiseleri, ne de mihver devletlerinin faaliyetleridir. En büyük hâdise, en büyük dedikodu, Yugoslav - İngiliz millî maçıdır. 18 mayısta yapılan maçta Yugoslav millî takımı fevkalâde bir oyun neticesinde İngiliz millî takımını yenmeğe muvaffak olmuştur. Bu muvaffakıyet, Yugoslav futbolünün şimdiye kadar kazandığı en büyük zaferdir.

Futbolün en büyük üstadları olan İngiliz millî takımı bir hafta evvel Milâno'da İtalyan millî takımile karşılaşmış, şanssız bir oyundan ve İtalyanların aşırı derecede sert hareketlerinden sonra 2 - 2 berabere kalmıştı. Oradan Belgrada gelen ekibin Yugoslavları oldukça mühim bir farkla yeneceğinde herkes müttefikti.

O kadar ki, bütün Yugoslav gazeteleri, maçtan evvel yaptıkları tahminlerde İngilizler karşısında bir zafer kazanmalarının imkânsız olduğunda ittifak etmiş bulunuyorlardı. Bu suretle dava, galip gelmekten ziyade az golle ve şerefle mağlûp olmak halini almıştı.

Maç günü stadı 35.000 kişi doldurmuş bulunuyordu. Bu kalabalık Belgrat stadı için bir rekordur. Başvekil B. Svetkoviç ve bazı nazırlar da maça gelmişlerdi. Sahaya ilk önce meşhur İngiliz millî takımı, sonra da Yugoslavlar çıktılar.

İngiliz millî takımı:

Vudli - Meyl, Hepgud - Vilingen, Kolis, Merser - Matyus, Hol, Lavton, Golden, Brum.

Yugoslav millî takımı:

Lovriç - Pojega, Dubats - Manol, Drogişeviç, Lehner - Glişoviç, Vuyadinoviç, Petroviç, Matoşiç, Perliç'den mürekkepti.

Hakem Fransız Kapdövil idi.

Yugoslav millî takımı kaptanı maçtan evvel arkadaşlarına şu nasihatı vermişti:

«— İngilizler karşısında mağlûp olmak hiç bir mâna ve hususiyet ifade etmez. Esasen bunu herkes bekliyor. Fakat ümidinizi kaybetmeyiniz. Unutmayınız ki karşımızdaki takım da nihayet insanlardan mürekkeptir. Sizden istediğim şey, bütün kudret ve meharetinizi göstermeniz ve galip gelmeğe çalışmanızdır. Kazandığınız takdirde bu, Yugoslav futbolü için ebedî bir övünme vesilesi olacaktır.»

Maç başladı. Top ilk dakikalar ortada dolaştıktan sonra birdenbire Yugoslav kalesinin önüne geldi. İngiliz sol içi bomba gibi bir şütü kaleye gönderdi. Top, kalecinin ellerinde..

Halk, ancak kalesi topu ortaya gönderip Yugoslav forlarının ayaklarına teslim edince geniş bir nefes aldı. Oyun çok hızlı devam ediyor. Yugoslavlar, canlarını dişlerine takmış oynuyorlar. Her topun ve her oyuncunun üstüne gidiyorlar.

Top, İngiliz kalesinin önünde dolaşmıya başlayınca halk, kendi oyuncularını teşcie başladı. Koca stad inim inim inliyor. İngilizler, meşhur soğukkanlılıklarına rağmen biraz şaşırmışlar gibi.

Top ortalarda biraz dolaştıktan sonra yine İngiliz kalesinin önüne geldi. Sağdan, soldan bir iki şüt parladı. Kaleci ancak yumrukla uzaklaştırabiliyor. Bu şütlerden biri kaleciyi aşıp kaleye girerken İngiliz beki, kafa ile kurtardı. Halk yerinde duramıyor. Fakat tehlike uzaklaştı. Topun, derin paslarla Yugoslav kalesine varışı, beş saniye bile sürmedi.

Yugoslav beki topu kesti ve sağa doğru uzun bir vuruş yaptı. Top avuta gidiyor. İngiliz bekleri topu bıraktılar.

Fakat ayni anda Yugoslav açığı Perliç'in yıldırım gibi koştuğu görüldü. İngilizler topa yetişebilmesine imkân vermediklerinden aldırış etmiyorlar. Fakat Perliç, avut çizgisine 10 santim kala topu yakaladı. Ve ortaladı. Top doğruca Glişoviç'in önüne düştü. Glişoviç te bu gayreti tamamlıyan demir gibi bir şütle topu ağlara taktı.

Gol!

Saha inliyor. Halk tam 15 inci dakikada yapılan bu golden dolayı oyuncuları, avuçları patlayıncaya kadar alkışlıyor.

İngilizler lâkayıt... Maç başlıyalı henüz 15 dakika olduğu için nasıl olsa vaziyeti düzeltebileceklerine emin. Top ortaya geliyor.

Yugoslavlar yeniden bütün hızları ve hırsları ile atılıyorlar. Yine her topun arkasından bütün kuvvetlerile koşuyorlar. Herkeste bir endişe. Ya kesilirlerse? Öyle ya, bu kadar sür'atli bir oyunu kaç dakika sürdürebilirler?.

Bir ara bütün gayretlerine rağmen İngilizler oyuna hâkim oluyorlar. Kaleye bomba gibi şütler çekiliyor. Fakat harikulâde bir oyun çıkaran Yugoslav kalecisi hepsini kurtarıyor. Birkaç defa topu İngiliz forlarının ayaklarına kapanarak kurtarıyor.

Ve birinci devre bu şekilde bitiyor. Ecnebi gazeteciler derhal telgrafhaneye koşuyorlar. Röyter muhabiri telefonla Londraya ilk devrenin neticesini bildirirken üç defa neticeyi tekrarlamak mecburiyetinde kalıyor. Çünkü Londra, İngiliz millî takımının ilk devreden 1 - 0 mağlûp çıktığına inanmıyor.

Maamafih halk ta henüz neticeden emin değil. Her ne kadar takımları ilk devreyi galip bitirdise, fevkalâde hızlı oynadığından takati kalmadığını zannediyor.

Nitekim ikinci devrenin daha beşinci dakikasında İngilizler fevkalâde bir hücumla beraberlik golünü atınca bu tahminlerin doğru çıktığı sanılıyor.

İngilizlerin cidden çok teknik bir hücumla yaptıkları bu gol, halk tarafından alkışlanmamıştır. Bütün tribünleri mevtâî bir sükût kaplamıştı. Şimdi herkes İngilizlerin diğer gollerini beklemektedir. İngiliz millî takımı cidden güzel ve hesaplı oynuyor. Sağ iç Hol'ün iki hücumunu, Yugoslav kalecisi cidden büyük fedakârlıkla ayaklarına kapanarak kurtarıyor. Ve böylece dakikalar geçiyor.

İkinci devrenin 15 inci dakikasındayız. Sağdan bir Yugoslav hücumu, topu yine İngiliz kalesinin önüne getiriyor. Topu alan sol iç Voyadinoviç, çalımla İngiliz oyuncularını atlatıyor. Halk yeniden coşuyor ve takımlarını teşçi ediyor. Bu sırada İngilizlere bir korner oluyor. Atılıyor, neticesiz... Akabinde top Yugoslav kalesine akıyor. Fena bir kafa vuruşile iade ediliyor.

Bir iki vuruşu müteakip Perliç'in yeniden yıldırım gibi koştuğu ve çok müsait bir vaziyette topu yakaladığı görülüyor. Yanında kimse yoktur. Acele etmeğe kat'iyen lüzum görmeden topu düzeltiyor. İngiliz kalecisi ve bekleri üzerine doğru koşuyorlar. O üine şaşırmadan soğukkanlılıkla topu kaleye sokuyor.

Stad yeniden mahşere dönüyor. Halk, Perliç'i çılgınca alkışlıyor. Ve oyun yine başlıyor. Yugoslavlar yine hâkim, yine her topun arkasından bütün enerjisini sarfederek koşuyor. Bu gayret İngiliz takımının temposunu bozuyor. Oyun biraz şiddetle bitiyor. İki taraf ta bir iki favul yapıyor.

Oyunun nihayetlerine doğru İngilizlerin daha sık hücumlar yaptığı görülüyor. Top ekseriyetle Yugoslav kalesinin önlerinde dolaşıyor. Fakat müdafaaya çekilen Yugoslav takımı bütün gayretleri semeresiz bırakıyor. Ve böylece Yugoslav millî takımı sahadan 2 - 1 galip çıkıyor.

Maçtan sonra İngiliz millî takımı kaptanı ile ve Yugoslav futbolcülerile görüştüm. «Yeni Sabah» için İngiliz millî takımının resmini imzalıyan ekip reisi sadece Yugoslav millî takımını büyük bir enerji ile ve bir hafta evvel Milâno'da karşılaştıkları İtalyan millî takımından daha teknik bir oyun oynadıklarını söyledi. Yugoslavların ilk golünü atan Glişoviç, resmini «Yeni Sabah ve Türk sporcu gençliği için» imzaladıktan sonra sadece hayatının en mes'ut gününü yaşadığını söyledi.

Bu maçı seyrederken çoktanberi millî temaslar yapmıyan ve bu yüzden geriliyen Türk futbolünü düşündüm. Ve daha dört beş sene evvel müsavi seviyede olduğumuz Yugoslav futbolünün bu büyük zaferine imrendim.

D. T.

İngiliz millî takımı kaptanının «Yeni Sabah» için imzaladığı İngiliz millî takımının resmi

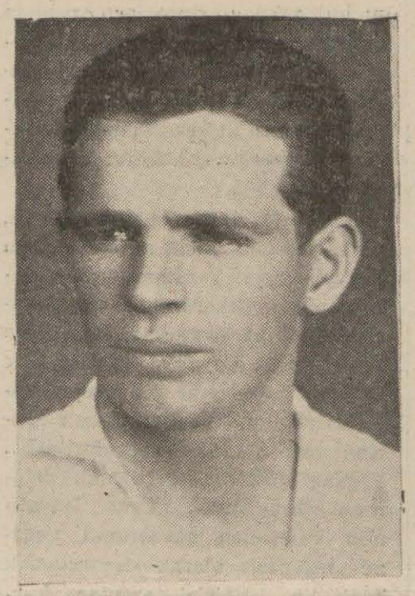

İngilizleri ikinci golünü atan Perliç

FENERBAHÇE GALİP

Tehir edilen Fenerbahçe - Süleymaniye Şild dömifinal maçı dün oynanmış. Süleymaniyenin 9 - 0 mağlubiyetile neticelenmiştir. Resim maçtan bir sahneyi göstermektedir.

Hikâye

Gülemiyen İnsanlar

— 2 —

Yazan: Medih EGEMEN

Bu sözüm üzerine yüzünü büsbütün bir keder kapladı ve:

— Doktor... O söylediğiniz palyaço benim... Görüyorsunuz ki herkesin güldüğü ve herkesi güldüren bir insan sizden hayatta gülebilmek için ilâç istiyor.

Gayriihtiyarî bu adamın hayatına ve dertlerine karşı içimde garip bir alâka hissettim... Vaktimin müsaadesizliğini unutmuştum... Kendi derdile uğraşan bir insan gibi onun dertlerini kendi derdim gibi düşünmeğe başladım... Söze gene o başladı:

— Anlıyorum ki bana siz de bir ilâç veremiyorsunuz... Şu halde müsaadenizle diye ayrılmak istedi. Fakat ben:

— Acı ve ıztırabın ruhunuzun derinliklerine kadar işlediğini anlıyorum, size yegâne ilâç olarak teselliyi tavsiye edeceğim... Bilhassa bunu kendim hatırlamak istedim... Söyleyiniz... Dertleriniz yüzünüzde görünen her izden belli... Hayatın darbe ve acılarını yüzünüzden sezdim... En içli yaranızı birkaç sözümle teselli edebilirsem memnun olacağım...

Her zaman derler ki... Doktorluk bir nevi fedakârlıktır... Hakikaten ekserisi fedakâr olurlar derlerdi de buna hiç inanmazdım... Fakat bugün bana karşı göstermiş olduğunuz bu alâka fikrimi değiştirmeme kâfi geldi...

Peki... Şu halde dinleyin...

Hayatın en bedbaht insanları... Başkalarını - muztarip dahi olsalar - güldürmek mecburiyetinde olan ve yaşamaklarını başkalarının neşelerine bağlı olan insanlardır.

Tam 8 sene evvel sevdiğim bir kadınla evlendim... Hayatın saadet diye tabir edilen herşeyini bu kadından ve evimden tatmış gibiydim. Ezelî ve ebedî bir saadetin timsali olarak kendimi gösterebilirdim... O günler şendim... Mesleğim yalnız başkalarını güldürmekti, fakat kendim zaten gülen bir insandım...

Onun için bu hiçbir zaman bana acı vermedi... Vermiyordu da... Gene böyle mes'ud bir günümde alkışlar arasında ortaya çıktım... Yaptığım her harekete, takındığım her tavıra, söylediğim her söze bin bir kahkaha cevap veriyordu. O gün büsbütün şendim... Çünkü çocuğumun doğduğunun senei devriyesi, daha doğrusu saadetimin senei devriyesi idi...

İşte o gün bu gülen insanlar içinde valinin de yer almış olduğunu gördüm... Vazifem bitmiş ayrılmak üzere idim ki valinin alkışlar arasında bana doğru yürüdüğünü gördüm, olduğum yere mıhlanıp kalmıştım... Biraz mes'ud ve biraz da şaşkın neticeyi bekliyordum... Yanıma yaklaştı... Herkes susmuş, söyliyeceği sözleri dinlemeğe hazırlanıyordu... Ben de hareketsiz onu dinliyordum... Elini cebine soktu... ve kadife bir mahfaza içinde altın bir madalyayı bana doğru uzatarak:

— Bunu bütün şehrin sevinç ve neş'esi olan insana bütün sevgimizle veriyoruz... dedi... Ben de bana karşı gösterilen bu nazik hitaba karşı ayni şekilde teşekkür etmekle mukabele ettim ve büsbütün şen ve mes'ud soyunma odama girdim... Herkes beni tebrik eriyor... ben de herkesin iltifatına mukabele etmek için elimden geldiği kadar çalışıyordum... Ve odama girince... her tarafı çevirmiş olan boy aynasının karşısına geçtim. Bu altın madalyayı sırtımdaki değişik renklerin birleşmesinden hasıl olan palyaço elbiseme iliştirmeğe çalışıyordum. Bilhassa sirklerde odalar paravanlarla ayrılmıştır... Gözlerim, göğsümdeki madalyadan kalkıp ta aynada kendimi bütün tecessüs hislerimle süzmeğe başlıyacağım anda birdenbire bir noktaya takıldı... Gayriihtiyarî elim göğsümdeki madalyaya gitti. Bütün kuvvetimle onu göğsümden kopardım ve karşımdaki aynanın üzerine fırlattım... Artık hiç birşeyi görmüyordum. Nereye baksam hep aynı levha, her aynada hep aynı hayali göreceğim zannediyordum... Elime geçeni öteye beriye fırlatıyor... iskemleleri biribirine vuruyor... daha doğrusu ne yaptığımı bilmiyordum... Beni o anda zapteden hiçbir kuvvet yoktu... Ne yaptığımı bilmiyordum... Yalnız karımı kolları arasında sıkan bir insan ve karımın da bu adamın dudaklarına doğru dudaklarını uzattığını görüyordum...

O günden itibaren artık herşey, hulyalarım, saadetim, neş'em her şeyim işte o andan itibaren söndü ve öldü... Ben artık yarı ölü bir insan olmuştum... Evime.. her gün bin bir saadet duyduğum evime nasıl gidecektim?. Herşey sanki o anda başıma yıkılmıştı ve ben her yanı bu yıkılan duvarlar arasında hurdahaş olmuş bir insan gibi bocalıyarak gecenin herşeyi gizliyeceği bir ana kadar kâh taşlara çarparak ve bazan da hırsından ve acizinden ağlıyarak... yürüdüm... yürüdüm...

Gece saat 11 e kadar, sarhoş gibi, ne söylediğini bilen, ne de anlıyan serseriler gibi gezdim... Tenha sokaklarda ilerliyordum... Bu öldürücü azaptan kurtulmak için çare arıyordum... ve netice olarak, her düşünen insan gibi ondan ayrılmağı tasarladım. Ve işte bunun üzerine tam 3 sene evvel ayrıldık... Yegâne tesellim çocuğumu bağrıma basmaktı... Onu hayatımın ve sönen saadetimin yegâne nişanesi olarak kucaklamak beni bu kemirici azaptan kurtaramıyordu. Onun için içimde bir acı var. Artık çocuğum bile beni teselli edemiyor... Çünkü bu an ondan bile nefret ediyorum. Fakat onun bunda ne suçu var dersini?. Hayır!.. Onun suçundan bahsetmek değil, fakat kendi bedbahtlığımdan bahsetmek istiyorum... İşte tam 3 aydanberi içimi kemiren bir şüphe beni büsbütün öldürüyor... Görüyorsunuz ya... Oğlum diye bağrıma bastığım bu çocuğun kendi oğlum olduğuna bu an bile şüphe ediyorum...

Başka bir insanın eserini kendi eseri diye bir insanın bağrına basmasından büyük bedbahtlık olabilir mi?.. Düşünüyorum da hakıkaten biz erkekler bedbaht insanlarız...

Fakat ne yapabilirim?.. Onu da terketmek... Fakat ya kendi çocuğum ise o zaman bu zavallı da bir sefil olmaz mı? Terketmemek... Ya kendi oğlum değilse... Görüyorsun ya doktor... Artık kafam düşünce denilen hislerden pek uzak... Bozulmuş bir saat gibi... Yahut rüzgâra kapılmış bir yaprak gibi nereye çekilse gidiyor. İşte sana bütün bunları unutmak için... eski hayatıma dönebilmek için gelmiştim... Anlıyorum yaşadığıma şahid olan şu iki gözüm bir noktaya takılıp ta kalıncıya kadar... bu şüphe ve ıztırapta devam edecek... Sana yalvarıyorum acı bana... Bir ilâç ver...

Diyen bu sarı benizli insanın:

— Gülmek istiyorum doktor... Gülmek istiyorum... diye hıçkırarak ağladığını gördüm..

— SON —

Bir suda boğulma vak'ası

Aydın (Hususî) — 18/5 939 şehrin şimal kısmı dağ köylerinden Anbarcık ile Zeytinköy arasında yeni yapılmakta olan şehir suyunun bendine su işleri mühendislerinin bir buçuk yıldır yanlarında çalışıp bent bekçisi yaptıkları Burdur'lu Mehmet bu bende banyo yapmak üzere girmiş ve boğulmuştur. Keyfiyetten haberdar edilen müddeiumumi vak'ayı mahallinde görerek tahkikata başlamıştır.

YURTTA SABAH

Maraş Güzelleşiyor

Sistemli Bir Çalışma Sayesinde Her Sahada İnkişaf Var

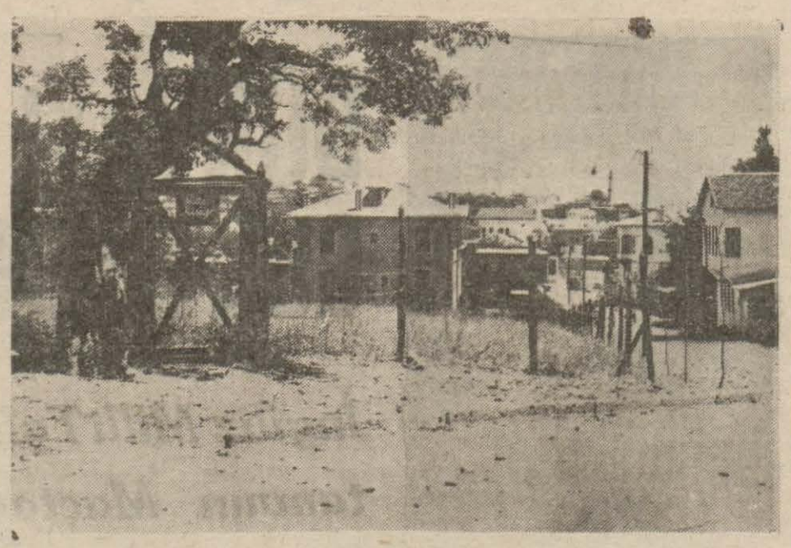

Maraş belediye fidanlığı

Umumî muhabirimiz Toksoy yazıyor:

Maraş'da imar hareketleri çizilen ve muntazaman tatbik edilen bir program dairesinde devam ediyor. Millî kahramanlığımızın ilâhi bir timsali addedilecek mevkide olan yiğit şehrin harp sonu manzarası bir harabezardan hiç te farklı değildi. Düşmanın savurduğu on binlerce mermi ve milyonlarca kurşun koca şehirde âdeta oturulacak bir bina bırakmamıştı.

Bu harabî, pek mahdud değişmelerle 934 yılına kadar sürdü. Ferdî bir kısım inşaat, bir belediye sarayı, küçük mikyasta bir mezbaha ve bazı sokakların açılması istisna edilecek olursa umumî hizmet adına yapılmış tek bir esere tesadüf etmek gayrimümkündü. Hemen her köşede harp sonu manzarasından bir parça göze çarpardı.

934 de belediye reisliğine Dr. B. Hasan Sükûti Tükelin getirilmesi üzerine ise umumî vaziyette derhal bir değişme başladı. Zamanımıza kadar devam eylemiş bulunan bu harekettir ki Maraş'a bugünkü modern ve medenî çehreyi verdi.

Anadan doğma belediye reisi vasıflarına malik, genç, enerjik, hayatta maksatlı ve iddiali olmasını bilen sayın doktoru karşılaştığı hara bi hiç te nevmid etmedi. Onda, bilâkis, kahraman yurdu lâyık olduğ umertebeye ulaştırmak için tarifi nakabil bir arzu ve enerji uyandı ve uyanan şiddetli bir arzu ve enerji ile işe başlıyan kıymetli urbay beş sene gibi kısa bir müddet zarfında sayısız denecek kadar çok eser meydana getirdi.

Değerli ve mümtaz doktorun bir faaliyet kaynağı haline getirdiği Maraş belediyesinin vücudlandırdığı âsarı şöylece sıralıyabiliriz: 934 senesine kadar feci bir hastalık ve mikrop yuvası olan pis sulu dereler azim fedakârlıklar ihtiyarile tamamen kapatılmış ve üzerlerinde güzel caddeler ve bulvarlar meydana getirildiği gibi bu esnada umumî kanalizasyon işi de muntazam ve fennî surette halledilmiştir. Yalnız bu Maraş belediye meclisini her türlü tebrik ve takdirin fevkinde kılacak bir mahiyet arzeder. Şimdi halk hastalıktan, çocuk vefiyatından, şehir de gayet çirkin ve mülevves bir manzaradan kurtulmuş oluyor.

Otuz altı bin lira sarfile kurulan elektrik santralı şehri tenvire kâfi gelmektedir. Muazzam bir iş olan su tesisatı kahramanlar yurdunun mühim ve hayatî bir ihtiyacını karşılamıştır. Saydıklarımız yeraltı tesisleridir. Modern şehircilik zihniyetini tebarüz ettirmek için işe toprağın altından başlıyan güzide şarbay temeli en sağlam şekilde kurduktan sonra üste geçmiş ve bu kısımda da aynı değerde ve adeden çok daha fazla eserler meydana gelmesini temin eylemiştir.

Şimdi bunlara bir nazar atalım: Kahramanların aziz ruhlarını taziz maksadile üç şanlı âbide kurulmuş, her türlü tesisatı cami ve geniş bir asrî mezarlık, ekmek fabrikası, modern bir pazar yeri, çocuk bahçesi, aile parkı, asrî gazino, otel, sinema, örnek ev, bakteriyolojihane, şehidler çeşmesi ve fidanlık tesis edilmiş, ana caddeler parke döşenmiş ve ağaçlanmış, diğer cadde ve sokakların tanzimine çalışılmış, eski çarşılar yeni baştan ıslah ve tanzim olunmuş, kapanan Kanlıdere sağlık bulvarı haline getirilmiş ve üstünde betonarme bir köprü kurulmuş, yeni ve büyük bir parkın inşaatı devam eylemiş, şehir harita ve imar plânı yaptırılmış ve belediye bütçesinde bir misli fazlalık temin edilmiştir.

Bütün Maraş halkının içten saygı ve sevgilerini üzerinde toplıyan muhterem doktor Hasan Sükûti Tükel takdir ve tebrike çok şayeste ve lâyık bulunan faydalı mesaisine büyük bir intizamla devam etmektedir. Şimdi, beş yılda saydığımız eserlere kavuşan Maraş'ın ikinci beş yıl sonraki çehresini tasavvur etmek güç olmaz sanırım.

⌘ ⌘ ⌘ ⌘ ⌘

9 uncu İzmir Fuarı

Bu Seneki Panayırda Bir Çok Yenilikler Bulunacak. Hazırlıklar Sür'atle İlerliyor

Fuar zamanında donanmamız da İzmiri ziyaret edecek

İzmir (Hususî) — Dokuzuncu İzmir Fuarının muvaffak olabilmesi için hükûmetimizin gösterdiği müsaadekârlıklar büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bilhassa harici iştirakleri teşvik için her firmaya 2000, İngiltere'den iştirak edeceklere üç bin liralık serbest döviz verilmesi kararlaştırılmıştır.

Filhakika son bir hafta içinde Fuar komitesine yapılan müracaatler, harici iştiraklerin bu sene, geçen senelerle mukayese edilmiyecek kadar çok olacağını göstermiştir. İnşa edilecek olan sergi sarayındaki 200 standın yarısından fazlası şimdiden kiralanmıştır. Hariçten iştirak edecek ecnebi firmalar, daha masrafsız olması itibariyle sergi sarayı içindeki standlardan istifade yolunu tercih etmektedirler.

Belediye ve Fuar komitesi reisi Dr. Behçet Uz, Fuar sezonunun bilfiil girmiş olması dolayısile Fuar fen heyetinin çalışmalarını programlandırmıştır. Haziran başından itibaren her gün 500 işçi, mühendis, fen memuru, bahçıvan ve dekoratör Fuar sahasında çalışmıya başlıyacaktır. Fuar işleri bu sene vaktinden evvel, yani ağustos iptidasında ikmal edilmiş olacaktır. Fuar sahası Ağustosta noksansız olarak işlerini bitirmiş bulunacağından 20 gün içinde de dekor ve park işleriyle elektrik işleri yapılacaktır.

Fuarın ışıklanması ve elektrik oyunları, bu sene gayet cazip bir şekil alacaktır. Bunun plânı hazırdır.

Fuarın açılma töreni için de hazırlıklara başlanmıştır. Vaktinde açılma davetiyeleri alâkadarlara gönderilecektir. Bu sene de donanmamızın Fuar sezonunda İzmir'e gelmesi ve limanı şereflendirmesi için teşebbüste bulunulacaktır.

Fuarın spor müsabakalarr programı hazırlanmışsa da kat'î şeklini almış değildir. Buna sebep Beden Terbiyesi Umum müdürlüğünün İzmir, İstanbul ve Ankara muhtelitleri arasında yapılacak müsabakaların angajmanını henüz ikmal etmemiş bulunmasıdır.

Sultan Aziz Devri Başpehlivanları

-Akkoyunlu Kazıkçı Karabekir-

— 49 — YAZAN: SAMİ KARAYEL

Makarnacıyı Yendim, Fakat Kabul Edilmedi

Sultan Azizin De Müdahale Etmemesi Canımı Sıkmıştı

Bu hareketim kâfi değildi. Hasmımın önüne büzülerek çömelip oturmak manevrası da vardı.

Yani; çaprazdan sıyrılır sıyrılmaz ters dönüp olduğum yere bir şimşek süratile büzülüp oturdum.

Bu hareketim, hem benim için ve hem de hasmım için çok tehlikeli idi. Eğer, ben çaprazdan sıyrılma hareketimi muvaffakiyetle icra edemesem, Maakrnacı yüzde yüz beni bükerek ve çengelliyerek mağlûp edebilirdi.

Fakat; ben oyunumda muvaffak olursam hızla ve koca gövdesile beni geri geri süren Makarnacı birdenbire önüne büzülen maniama çarparak bozuk düzen ve belki de yenik olarak yanıma ve önüme düşeceği âşikârdı.

Nitekim de dediğim gibi oldu. Ben manevramda muvaffak olup yere oturunca Makarnacı hızını alamadı, ayakları bana çarptı ve koca gövdesile üzerimden atarak bozuk düzen ve hattâ biraz da göbeği açılarak önüme düştü. Bu düşüş bir başpehlivan için mağlûbiyet sayılabilirdi. Çünkü; göbeği yıldızlamıştı.

Ben, hasmımın açık düştüğünü görünce üzerine varmadım; hemen olduğum yerden kalktım ve galibiyet temennasını çaktım.

Makarnacı da; derlenip toparlanarak derhal ayağa kalkmıştı. Benim temenna ettiğimi görünce hiç birşey olmamış gibi olduğum yerde bana hücum etti. Yani mağlûp olmamış bir pehlivan gibi tekrar güreş etmiye başladı.

Baktım; etraftan bu hale ses çıkaran yoktu. Efendimizin de bir iradeleri olmadı.

Ne yapayım; bilmecburiye güreşi tuttum. Lâkin, ben böyle olduğunu bilmiş olsaydım, hiç altıma düşen Makarnacıyı bırakıp ayağa kalkar mıydım?..

Ne ise, olan olmuştu. Boğuşmamız yeniden başladı.

Fakat; Makarnacı bu ucuz kurtuluşun kendine verdiği hırs ve kuvvetle durmadan hücum ediyordu.

Doğrusunu söylemek lâzımgelirse benim fena halde canım sıkılmıştı. Nihayet Makarnacıyı açık düşürdüğüm halde mağlûp saymamışlardı.

Derhal güreşteki tabiyemi değiştirdim. Hücumdan ziyade tedafüî bir vaziyet almıya başladım.

Her nedense, bu halimi gören efendimiz, şu suretle vaki olan iradelerile güreşi durdurdular:

— Pehlivanlar, durunuz!..

Hemen güreşi bırakarak olduğumuz yerde durduk... Hiç unutmam, Sultan Aziz Efendimiz olduğu yerden ayağa kalktı, bize doğru yürüdü ve şu sözleri söyledi:

— Kavasoğlu; olmadı. Evet; göbek biraz yıldız gördü, fakat; bu tam yeniliş değildir. Tut bakalım!..

Bu, bir ihtardı. Ben, efendimizin bu sözleri üzerine müsterih olmuştum ve.. eskisi gibi keyifle Makarnacıya salmıya başladım.

Hulâsa, güreşimiz altalta, üstüste üç saati buldu. Akşam olmıya başlamıştı. Güreşi berabere bıraktırdılar ve efendimiz bana hitaben:

— Kavasoğlu; hazırlan!.. buyurdu.

Meydandan çekildik... Giyinip istirahate çekildiğimiz zaman mabeyinci Fahri Bey elinde iki al canfes kese karşımıza dikildi. Keselerden birini öpüp başına koyduktan sonra; Makarnacıya hitaben:

— Hüseyin pehlivan! efendimizin ihsanı şahaneleri..

Ve.. diğer keseyi de öpüp başına koyduktan sonra; bana da dönerek:

— Kavasoğlu! Efendimizin ihsanı şahaneleri...

Buyurdular. Biz keseleri öpüp başımıza koyduktan sonra; ceplerimize indirdik. Oldıkça ağır keselerdi.

Mabeyinci bey gitti. Ben, daha acemi olduğum için ne elimi cebime atıp keseyi yokhyabilirdim ve ne de başka türlü sorgu, sualde bulunabilirdim.

Fakat; Makarnacı eski ve padişahımıza çok yakın bir bende olduğu için sellemehüsselâm elini cebine attı. Keseyi çıkardı. Ağzını açtı. İçindekileri şalvarının üzerine döktü.

Ben, heyecanla seyrediyordum. Baktım, bir alay kırmızı lira idi. Hep te yarımşar liralık altınlardı.

Makarnacı; birer birer saydı. Ve bitirdi. Bana dönüp gülerek:

— Ülen susak ağızlı, ne durursun, sen de saysana?..

Ben de; cebimden keseyi çıkardım, saydım. Tam, yüz altın lira idi. Doğrusu olduğum yerde kanım harekete geldi. Az para değildi. Efendimizin bu ilk ihsanını hemen köye gönderip tarla, öküz, koyun aldırmıştım.

(Devamı var)

Biga Köy Yollarındaki ıslahat

Biga (Hususî) — Köy yollarının ıslahında faaliyet görünüyor. Dimetoka nahiyesini merkeze bağlıyan yol ile kışın ve yağmurlu havalarda Biga'nın garbindeki ova, köylerden, kaza merkezine vesaiti nakliyenin geçmesine imkân vermiyen Karanti - Pekmezli - Savaştepe - Kaldırımbaşı araba yolunun tesviyesine köylerin imece suretile yaptıkları yardımla başlanmıştır. Doğancı - Balıklıçeşme yolu da ıslah edilmektedir. Bu yollar güzergâhındaki küçük azmaklar imlâ edilecek ve büyükleri üzerinde menfez şeklinde süzmeler yapılacaktır. Blokaj ve balast için Savaştepe köyü ocağından istifade edilecektir. Yolların ıslahında jandarma komutanımızın büyük gayretleri vardır.

Cihad Ozangil

Aydındaki Feci Cinayet Muhakemesi

Sebepsiz yere genç bir şoförün canına kıyan sarhoş katil muayene edilmek üzere İstanbul Tıbbî Adli müdürlüğüne gönderilecek

Bütün Aydın halkı heyecanla muhakemeyi takip etti

Aydin (Husui) — Şehrimiz şoförlerinden Mustafa Babayiğit oğlu Hüseyin Babayiğiti şehrin bir kilometre mesafedeki Tellidede yolunda ve saat 23-24 raddelerinde bir otomobil gezintisi esnasında taban-ca ile vurup öldüren Mehmet Gölmenin cürmümeşhud olarak şehrimiz ağırceza mahkemesinde muhakemesi yapılmıştır. Mahkeme odası, kapının önü, hükûmetin ikinci katına çıkacak merdiven ve koridor tamamen halkla hıncahınç dolu iğne atılsa yere değil insan üstüne düşecek kalabalıkta idi. Müteaddit polis ve jandarma inzibatı muhafaza ile meşgulken suçlu mahkemeye getirildi. Heyeti hâkime makamlarına oturdular. İddia makamını da Cümhuriyet müddeiumumî muavini işgal etti. İki tarafın da avukatı vardı.

Şuursuz bir kuna kurban giden zavallı şoför Hüseyin Babayiğit

Muhakeme başından sonuna kadar heyecan içinde geçti. Maznun sarhoşluk saikasile işlediği bu cinayetten haberdar olmadığını, tabancanın kendi tabancası ve otomobil içinde kendisinin bulunduğuna göre cinayetin kendi tarafından işlenmiş olması lâzımgeldiğini söyledi. Bununla beraber hiç tanımadığı şoförün ölümünden (keşki o öleceğine ben öleydim) sözleriyle teessürünü beyan etti. Maktul şoför Hüseyin'in 70 yaşındaki babası titrek sesle:

«— Kana kan isterim» dedi.

Vak'anın tek şahidi şoför muavini Mehmet Doygun ile vak'ayı müteakip gelen şehrimiz merkez jandarma karakol komutanı başçavuş Ekrem Ergün dinlendi. Cinayet sebepsizdi...

Suçlunun avukatı suçlu Mehmet Gökmen'in tanımadığı bir adamı bilâsebep vurmasının o anda kendisine bir cinneti muvakkate gelmiş olması ihtimalinden bahsederek muayenesini istedi. Hâkim suçluya sordu, O da kabul etti. Fakat iddia makamı reddetti. Neticede mahkeme heyeti müzakereye çekildi, devairin paydos zili çalmasına rağmen hâlâ gelemiyen heeyti hâkime nihayet göründü ve hefkesin heyecan ve helecanı içinde cürmün meşhud cürümlükten çıkarılması, kesilen tevkif kararının ipkası, suçlu Mehmed'in bir asabî hastalığa müptelâ olup olmadığının fennen tesbiti için İstanbul'a tıbbı adliye gönderilmesine karar verildiği bildirildi.

Hüseyin Babayiğit hakikaten ismile müsemma bir babayiğit olup herkesin hüsnü teveccühünü kazanmış ve şoför arkadaşlarınca sevilmiş bir gençti, taksitle arkadaşlarından bir otomobil almış yeni kanatlanmağa çalışıyordu, şoför arkadaşları bir kamyon tutmuşlar ve 18 soför kendi tenezzühleri ile cenazeyi takip ederek gözyaşları arasında Karacaahmetteki ebedî medfenine defneylemişlerdir. Aydın umumî bir teessür içindedir.

Hilmi Tükel

BETONARME KÖPRÜ İNŞAATI

Nafıa Vekâletinden:

1 — Kırklareli ve Tekirdağ vilâyetleri dahilinde Çerkesköy - Vize - Kırklareli yolu üzerindeki Ergene, Çayırdere, Soğucakdere köprülerinin betonarme ve yine ayni yol üzerindeki Büyükdere köprüsü döşemesinin de ahşap olarak yeniden inşaatı (67.224) lira (22) kuruş keşif bedeli üzerinden kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Eksiltme 5/6/939 tarihine müsadif pazartesi günü saat (16) da Nafıa Vekâletinde şose ve köprüler reisliği odasında yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak (337) kuruş mukabilinde adı geçen reislikten alınabilir.

4 — İsteklilerin eksiltme tarihinden en az sekiz gün evvel bir istida ile Nafıa Vekâletine müracaatla bu gibi inşaatı yapabileceklerine dair ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin dördüncü maddede bahsedilen vesika ile 939 senesine ait Ticaret Odası vesikasını ve (4612) liralık muvakkat teminatlarını havi olarak 2490 sayılı kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları kapalı zarflarını ikinci maddede yazılı vakitten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine vermeleri muktezidir.

(1851) (3438)

İstanbul Belediyesi İlânları

	Senelik Muhammen kirası	İlk teminatı
Tepebaşında Meşrutiyet caddesi sokağında 18 N. dükkân	400,00	30,00
Karagümrükte Keçeci Karabaş mahallesinde Fevzipaşa caddesi sokağında arsa	30,00	2,25
Karagümrükte Debağlar mahallesinde Fevzipaşa caddesi sokağında yol artığı (6 aylık)	10,00	0,75
Beşiktaşta Sinanpaşa mahallesinde Hasfırın sokağında 9 N. dükkân	48,00	3,60
Şehremininde Büyüksaray meydanı sokağında 64,40 metre murabbaı arsa	18,00	1,35
Kapalıçarşıda Sandal Bedesteni Kömürlük kapısında 33,41 metre murabbaı arsa	30,00	2,25
Hasköyde Kiremitçi Ahmet Çelebi mahallesinin Hasköy caddesi sokağında 2/4 numaralı 1389 metre murabbaı arsa	180,00	13,50

Yukarıda semti, senelik muhammen kiraları yazılı olan mahaller teslim tarihinden itibaren birer sene müddetle kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık artırmaya konulmuştur. Şartnameleri Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 26/5/939 cuma günü saat 14 buçukta Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (3248) (B.)

	Senelik muhammen kirası	İlk teminatı
Hasköyde Halıcıoğlu mahallesinde Keçeci Piri sokağında 199 numaralı dükkân	18,00	1,35
Arnavutköyünde Lûtfiye mahallesinin ön sokağında 5/7 numaralı ev	72,00	5,40
Arnavutköyünde Lûtfiye mahallesinin Küçük Ayazma sokağında 11/23 numaralı ev	72,00	5,40

Senelik muhammen kiraları yukarıda yazılı bulunan mahallerin teslim tarihinden itibaren birer sene müddetle kiraya verilmek üzere açık artırması 5/6/939 pazartesi gününe uzatılmıştır. İstekliler hizalarında yazılı ilk teminat makbuz veya mektubile birlikte yukarıda yazılı günde saat 14,30 da Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (3608) (İ)

Nafıa Vekâletince tasdik edilen Atatürk bulvarı, Galata yolcu salonu ve civarı, Dolmabahçe - Ayaspaşa, Şehzadebaşı, Bebek - İstinye yolu kısmı ileri plânlarının birer sureti İstanbul Belediyesi kapısına ve bir sureti ait olduğu Belediye şubeleri kapılarına talik edilmiştir. Yapı, Yollar Kanununun üçüncü maddesi mucibince herkesin malûmu olmak üzere keyfiyet ilân olunur. (B. - 3353)

Liseler Alım Satım Komisyonundan:

Nev'i	Miktarı Kilo	Muhammen fiyatı Kuruş Sn.	İlk teminat Lira K.	İhalenin nevi yapılacağı gün ve saati
Pirinç	58.500	30 —	1316 25	5 haziran 1939 pazartesi saat: 10,30 açık eksiltme
Beyaz peynir	21500	45 —	1279 50	» » » saat: 10,45
Kaşar	10550	70 —		
Sadeyağ	47000	95 —	3348 75	» » » » 11
Nohut	9350	15 —		
Fasulye «Çalı»	29500	17 —		
Barbunya	10900	12 —	702 90	» » » » 11,15
Yeşil mercimek	7250	17 —		
Kırmızı mercimek	3450	12 —		
Soğan	42 500	8 —	646 51	» » » » 14
Patates	58000	9 —		
Zeytinyağı	17450	48 —	628 20	» » » » 14,15
Reçel	4800	40 —	144 —	» » » » 14,30
Ekmek	25000	9 50	178 10	» » » » 14,45
Sabun	14700	30 —	330 75	» » » » 15

Komisyonumuza bağlı yatılı liselerin 1 Haziran 1939 gününden 31 mayıs 1940 sonuna kadar ihtiyaçları olan yukarıda cins, miktar ve muhammen fiyatlarile ilk teminat ve ihalenin nev'i, gün ve saatleri yazılı yiyeceklerin kapalı zarf usulile yapılan eksiltmesinde zeytinyağı ve sabuna istekli olmadığından ve reçele Haydarpaşa Lisesinden maadasına istekli çıkmadığından ve diğer erzaklara verilen fiyatlar yüksek görüldüğünden pazarlıkla ihaleleri 5 haziran 1939 pazartesi günü Beyoğlu İstiklâl caddesi 349 numarada Liseler Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

İstekliler ilk teminat makbuz ve Ticaret Odasının yeni sene vesikasile belli gün ve saatte komisyona gelmeleri.

Şartnameyi görmek ve Liseler Muhasebeciliği veznesine yatırılacak teminat tezkeresini almak için Galataşaray Lisesine müracaatları. «3557»

Çünkü ASPİRİN senelerdenberi her türlü soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilâçı olduğunu isbat etmiştir.)

ASPİRİN in tesirinden emin olmak için lütfen BAYER markasına dikkat ediniz.

Sultanahmet 5 inci Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Koltukçu ölü Hasanın tasarrufu altında bulunduğu kayden anlaşılan:

1 — Eminönünde Çelebioğlu Alaeddin mahallesinde Yenicami avlusunda eski 70 yeni 78 kapı ve kadastroca 384 ada 125 parsel numaralı ve Bohçacı hanı namı ile maruf handaki 27648/2880 hissesi,

2 — Fatihte Sarıgüzelde eski Çukrıkçı Kemalettin yeni Hasan Halife mahallesinde eski Camiişerif, yeni Balipaşa caddesinde 815 ada 2734 harita No. ve 3,48/13 sahasındaki arsanın tamamı,

3 — Kadıköyünde İbrahimağa mahallesinde Köftüncü namı diğer Pilâvcıbayırı sokağında eski ve yeni 11 numaralı ve 8 dönüm mikdarındaki tarlanın tamamı terekenin tasfiyesi zımnında açık arttırmaya çıkarılmış olup birinci açık arttırması 26/6/39 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar ve ikinci açık arttırması ise 10/7/39 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar İstanbul Divanyolundaki mahkememiz binasında icra kılınacaktır. Bunlarda 1 numara ile gösterilen hanın tamamının muhammen kıymeti 6400 lira ve 2 numara ile gösterilen arsanın 113 lira 10 kuruş ve 3 numara ile gösterilen tarlanın ise muhammen kıymeti 400 liradır. Ayrı ayrı ve fakat birinci açık arttırma günü birlikte satılacak olan bu gayrimenkuller için teklif olunacak arttırma bedeli muhammen kıymetlerin %75 ini bulmazsa ikinci açık arttırma günü beklenerek o gün ise en yüksek teklifte birinci arttırmada bulunanın taahhüt hakkı baki kalmak üzere niye baliğ olursa talibine kat'î ihalesi icra kılınacaktır. Taliplerin, muhammen kıymetlerin %7,5 nisbetindeki pey akçesini hâmilen ihale günleri müracaatları lâzımdır. Müterakim vergiler terekeye ve %2,5 dellâliye ve 20 senelik evkaf taviz bedeli ve ihale pulları ve harç müşteriye aittir. İpotek sahibi alacaklılarla sair alacaklı ve alâkalıların mezkûr gayrımenkul üzerlerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile işbu ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde mahkememize müracaatla dermeyan etmeleri aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça terekenin paylaşmasından hariç tutulacaklardır. Satış, şartnameye tevfikan icra olunacaktır. Şartname ilân tarihinden itibaren herkes tarafından görülebilir. Daha ziyade tafsilât almak istiyenlerin 937/223 dosya numarası ile satış memuruna müracaatları lüzumu ilân olunur.

AĞARAN SAÇLARA

Kumral ve Siyah renkte sıhhî saç boyalarıdır.
İNCİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

İstanbul Asliye altıncı Hukuk mahkemesinden:

Davacı: Fatma: İst. Aksaray Babahasan alemi mah. Oruçgazi sokak 7 No. da.

Dava olunan: Şahap Demiray: İst. Fener Unkapanı Elvanzade mahallesi Cami sokak 27 No. da.

Davacı: Fatma tarafından davalı Şahap Demiray aleyhine açılan boşanma davası için davalının 22/5/939 pazartesi günü saat 11 de mahkememizde hazır bulunması lüzumu ilânen tebliğ edilmesi üzerine mumaileyhin o gün gelmemesi veya bir vekil göndermemesine mebni hakkında gıyap kararı ittihaz olunmuş ve imlâ kılınan bu karara ait ihbarnamenin bir nüshası da mahkeme divanhanesine asılmış ve keyfiyetin on beş gün müddetle ilânı için tahkikatın 13/7/939 perşembe günü saat 9 a bırakılmış olduğu tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur.

Yatak, yemek ve çalışma odalariyle salon takımları velhasıl her nevi mobilyalar; BAKER (eski HAYDEN) mağazalarında teşhir edilmekte ve her yerden ucuz fiat ve müsait şartlarla satılmaktadır.

MÜTEFERRİK:

Orta Anadoluda Kuraklık

Andolunun orta kısımlarında kuraklık devam etmekte olduğundan, mahsul istenildiği şekilde inkişaf edememektedir.

Osmaneli tarafında da şiddetli dolular olduğundan birçok tarlalar harap olmuştur. Konya havalisindeki tarlalar yağmur beklemektemuştur.

Bir Amerikan paraşüt fabrikası mümessili şehrimize geldi

Amerikadaki büyük bir paraşüt fabrikasının mümessili olan M. Gregor Vaite bu sabahki Semplon trenile şehrimize gelmiştir. Mümessil birkaç güne kadar bazı temaslarda bulunmak üzere Ankaraya gidecektir.

Askerlik İşleri

Eminönü yerli As. Ş. sinden:

Şubemizde kayıtlı bulunan bilûmum emekli ve yedek sübayların senelik yoklamaları yapılacaktır.

Yoklama: 1 haziran 939 dan 30 haziran 939 a kadar devam edecektir.

Her hangi kanunî bir mazeret yüzünden şubeye gelemiyecek olanların yeni adreslerini, sıhhî ahvallerini, sicil veya kayıt numaralarını ahhütlü mektuba yazarak bildirmek suretile yoklamalarını yaptırmalıdırlar.

Muayyen müddet zarfında yoklamalarını yaptırmayıp lâkayıt kalanların bilâhare vaki olan itirazları nazarı dikkate alınmıyarak haklarında cezaî muamele yapılacağı ilân olunur.

Cümhurreisinin valdeleri

Reisicümhur İsmet İnönünün validesi dün akşam Ankaraya gitmiş ve İstasyonda Vali muavini tarafından teşyi olunmuştur.

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Ahmetli regülâtörü ve Ahmetli sol sahil sulaması hafriyat ve inşaatı keşif bedeli (1,342,139) lira (58) kuruştur.

2 — Eksiltme 19/6/939 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 11 de Nafıa Vekâleti Sular Umum Müdürlüğü Su Eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, Bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri (50) lira mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 54,014 lira 20 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafıa Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (1839) (3403)

İstanbul Vilâyeti Basın Bürosu Şefliğinden:

Matbuat Umum Müdürlüğü 1939 malî yılı içinde bastıracağı 12 sayı Ayın Tarihi mecmuasını kapalı zarf usulile eksiltmeğe koymuştur; eksiltme 6 haziran 939 da saat 15 de Matbuat Umum Müdürlüğü binasındaki komisyonda yapılacaktır. İstiyenler eksiltme şartnamesini Ankarada Matbuat Umum Müdürlüğünden ve İstanbulda Vilâyet Matbuat Bürosundan alabilirler

Beyhude ıztırap çekmeyiniz!

NEVROZİN

Bütün ağrıların panzehiridir

Bir Tek Kaşe

Nevrozin

Bu muannid baş, ve diş ağrılarına sür'atle izaleye kâfidır. Romatizma evcaı, sinir, mafsal ve adale ıstırapları NEVROZİN le tedavi edilir.

Nezle, grip ve bronşitle karş en müessir ilâç NEVROZİN'dir

Nevrozin'i tercih ediniz.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

İsmine dikkat, taklidlerinden sakınınız ve NEVROZİN yerine başka bir marka verirlerse şiddetle reddediniz.

TÜRK HAVA KURUMU
Büyük Piyangosu

İkinci Keşide: 11 - Haziran - 939 dadır.

Büyük İkramiye: 45.000 Liradır.

Bundan başka: *15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır . . .*

Yeni tertipten bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyangonun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

Çapamarka

Pirinç
Mercimek
Bezelye
Yulaf
Pirinç Nişastası
Kornflör

(Mısır Hülâsası)

Bakla
Fasulye
Nohut
Arpa ve sair
Hububat Unları

Bu mükemmel ve eşsiz müstahzarat tabiî ihtiyacımızın hakikî karşılığıdır.

Tarihi tesisi : 1915 **M. Nuri ÇAPA** Beşiktaş

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

KİRALIK EMLÂK

Semti	Mahallesi	Sokağı	No. su	Cinsi
Tophane	Feruzağa	Ağa hamam	3	Dükkân
Kasımpaşa	Sururî	Cami	3/1	Baraka

Yukarıda yazılı emlâk 31/5/940 günü sonuna kadar kiraya veirlmek üzere açık arttırmaya konmuştur. İsteklilerin 3/6/939 cumartesi günü saat 10 da müracaatları (3585)

ZAYİ — 1770 sicil numaralı şoför ehliyetnamemi ve sıhhî muayene cüzdanımı zayi ettim. Yenilerini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur.

Şoför Süleyman oğlu Hasan Dik

Dr. Ihsan Sami

İSTAFİLOKOKAŞISI

İstafilokoklardan mütevellid (ergenlik, kan çıbanı, koltuk altı çıbanı, arpacık) ve bütün cild hastalıklarına karşı pek tesirli bir aşıdır

Divanyolu No. 113

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semti ve mahallesi	Cadde veya sokağı	No. su	Cinsi	Muhammen aylığı Lira K.
Murat paşa Ayvansaray, Atik	Saraç Kerim	10	Ev	12 00
Mustafa paşa Eyüp, Otakçılar	Hamam	12	»	10 00
		49	Maktuı Mustara paşa tekke meşrutası	8 00
Murat paşa	Sofular	55	Hamal Hayrettin camii son cemaat odaları	4 00
» Ka ganî Sadi Cibali, Haraççı	Camı	5	Cami odaları	4 00
Kara Mehmet	Üskübî	7-99	Oda	2 00
Çarşıda	Perdahçılar	8-53	Dükkân	5 00
»	Terlikçiler	17	»	1 00
»	Mütevelli	17	»	50
İbrahim paşa	Cami	17	Nasuh hanı içinde baraka	4 00
Şehremini, Ereğli	Yunus Emre	22	Kulübe ve cami arsası	1 50
Baba Hasanalemi	Meçhul asker	8	Arsa	2 00
Yenikapı, Yalı	Demiryolu	43-63	»	1 25

Yukarıda yazılı mahaller 940 senesi mayıs sonuna kadar kiraya verileceğinden açık arttırmaya çıkarılmıştır. İstekliler 26 mayıs 939 cuma günü saat on beşe kadar Çemberlitaşta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf-Akarlar kalemine gelmeleri. (3409).

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

Naklolunacak tuz miktarı Ton	Sevk mıntakası	Ton başına nakliye ücreti Kuruş	Mi Bedel Lira	Teminat Lira
18 000	Karadeniz limanları	350	63000	4725
12 000	Akdeniz limanları	300	36000	2700
10 000	Marmara denizi limanları	150	15000	1125
40 000		285	114000	8550

I — 939 malî senesi zarfında Çamaltı ve Foça tuzlalarından Karadeniz, Akdeniz ve Marmara denizi limanlarına cem'an 40.000 ton tuzun nakli işi şartnamesi mucibince kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

II — Her mıntakaya naklolunacak miktar ve muhammen bedellerile teminatları yukarda yazılıdır.

III — Eksiltme 5/VI/939 pazartesi günü saat 15 te Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şube ile Ankara ve İzmir başmüdürlüklerinden 570 kuruş bedel mukabilinde alınabilir.

V — Talipler gerek üç mıntaka için birden ve gerek 1 veya 2 mıntaka için teklifatta bulunabilirler. Bu takdirde verecekleri teminat akçesi teklif edecekleri mıntakaya ait miktarlarda olmalıdır. Fiatlar haddi lâyık görüldüğü takdirde **üç** mıntaka için birden yapılan teklif tercih edilir.

VI — İstekliler mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar «saat 14 e kadar» mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermelidirler. Postada vukubulacak gecikmeler kabul edilmez. (3476)

★

I — Şartnamesi mucibince 250.000 metre düz beyaz kanaviçe kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli 38750, muvakkat teminatı 2906.25 liradır.

III — Eksiltme 30/V/939 salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım Şubesi Müdiriyetindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şube ile İzmir ve Ankara Başmüdürlüklerinden 194 kuruş bedel mukabilinde alınabileceği gibi nümune de görülebilir.

V — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile %7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarfların eksiltme için tayin edilen günde eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon Başkanlığına makbuz mukabilinde verilmesi lâzımdır. «3240»

★

Cinsi	Miktarı	Muh. B. L.	K.	%7,5 teminatı L.	K.	Şekli	Eksiltmenin saati
Sömikok	50 ton	1137	50	85	21	Açık eksiltme	15
Maden kömürü	60 »	840	—	63	—	» »	16
Muh. eb'atta yassı kayış	400 metre	890	—	66	75	» »	16,30

1 — İdaremizin Çamaltı ve Yavşan tuzlaları için şartnameleri mucibince yukarıda cins ve miktarı yazılı 3 kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleri muvakkat teminatları, eksiltme saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 8/VI/939 perşembe günü Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün sözü geçen şubeden parasız alınabileceği gibi Kayış nümunesi de görülebilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile mezkûr komisyona gelmeleri ilân olunur. (3586).

80 derece

İNHİSAR KOLONYASI

Yarım litrelik şişesi perakende 100 kuruştur.

SATICILARA % 10 TENZİLÂT YAPILIR.

İnhisar satış kamyonlarından, satış mağaza ve depolarından isteyiniz.

Sahibi: Ahmet Cemaleddin SARAÇOĞLU
Neşriyat müdürü: Macit ÇETİN Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya